

Školský vzdelávací program

Názov školského vzdelávacieho programu:

*... pre tých,
ktorí dokážu vnímať,
chcú rozumieť
a vedia konať...*

Predkladateľ programu:

Základná škola Ružová 14
97411 Banská Bystrica
IČO: 37896083
www.skolaufilipa.sk/

Riaditeľka:

Mgr. Eva Lašová

Zriaďovateľ:

Ing. Juraj Droppa
Haškova 18
974 11 Banská Bystrica

Platnosť programu:

od 01.09.2024

Podpis riaditeľky školy:

.....

OBSAH

1. Charakteristika a kultúra školy.....	3
2. Vízia a hodnoty školy.....	10
3. Ciele výchovy a vzdelávania.....	11
4. Profil absolventa Školy u Filipa.....	11
5. Výchovné a vzdelávacie stratégie podporujúce napĺňanie cieľov.....	20
6. Formy a metódy podporujúce podporujúce napĺňanie cieľov.....	25
7. Učebný plán a učebné osnovy.....	27
8. Integrácia vzdelávacieho obsahu.....	32
9. Hodnotenie žiakov.....	37
10. Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.....	40
11. Výchovný plán ŠKD.....	41

Školský vzdelávací program zahŕňa vzdelávací program pre všetky 3 cykly, a tiež výchovný program pre Školský klub detí s cieľom prepojiť formálne a neformálne vzdelávanie.

Druh programu:	Vzdelávací program
Stupeň vzdelania:	ISCED1 – primárne vzdelanie
	ISCED2 – nižšie sekundárne vzdelanie
Dĺžka štúdia:	ISCED1 - 5 rokov
	ISCED2 - 4 roky
Vyučovací jazyk:	slovenský
Forma štúdia:	denná

Druh programu:	Výchovný program pre ŠKD
Vyučovací jazyk:	slovenský
Forma štúdia:	denná

1. Charakteristika a kultúra školy

Právna forma: Súkromná škola – iná právnická osoba
Forma hospodárenia: nezisková organizácia
Dátum vzniku: 1.9.2003

Základná škola „Škola u Filipa,“ bola založená v roku 2003 po dôkladnom zvážení potreby a opodstatnenosti vzniku súkromnej školy v Banskej Bystrici. Predpokladom vzniku školy bola **myšlienka, a zároveň otázka:** „Za akým účelom má vzniknúť nová súkromná škola a tím ľudí, ktorí sú schopní a ochotní realizovať túto myšlienku v praxi?“

Základným motívom pre založenie školy bolo poskytnúť rodičom a ich deťom modernú cestu výchovy a vzdelávania k múdrym, dobrým, aktívnym, a preto šťastným deťom. Škola u Filipa bola založená s cieľom byť plne organizovanou školou (1. až 9. ročník) s jednou triedou v každom ročníku. Súčasťou školy je Školský klub detí (ŠKD), ktorého úlohou je rozvíjať detí hlavne v oblasti neformálneho vzdelávania. Do oddelení ŠKD sú deti začlenené nie podľa ročníkov, ale podľa ich záujmov a pracujú v rôzne zameraných útvaroch. Cieľom takéhoto začleňovania je podpora sociálnych vzťahov, partnerské učenie a spolupráca medzi deťmi navzájom.

Kultúra školy sa týka každého žiaka, učiteľa, či ďalších aktérov vzdelávania a má významný vplyv na kvalitu vzdelávania a vzdelávacie výsledky.

Rozvoj a riadenie kultúry škole prebieha hlavne v týchto oblastiach:

- ✓ aktéri vzdelávania – starostlivosť o vzťahy v škole,
- ✓ vytváranie a rozvoj personálnych kapacít,
- ✓ organizácia výučby,

- ✓ reflexia a hodnotenie kvality školy,
- ✓ prepájanie formálneho a neformálneho vzdelávania,
- ✓ priestorové, materiálové a iné podmienky.

Aktéri vzdelávania – starostlivosť o vzťahy v škole

Žiaci

Pre naplnenie vízie a hodnôt školy je zásadné vytvárať modelové alebo reálne príležitosti pre zapájanie, rozhodovanie a uplatnenie vlastného hlasu a aktivity žiakov. Na škole preto pôsobí Školský parlament ako iniciatívny a pomocný orgán školy, ktorý komunikuje a často aj obhajuje záujmy žiakov v oblasti výchovy a vzdelávania. Poslaním Školského parlamentu je riešenie výchovno-vzdelávacích problémov, navrhovanie opatrení na zlepšenie činností v škole, hľadanie spoločných postupov v organizovaní mimoškolskej činnosti žiakov, a tiež zlepšovanie vzájomných vzťahov na škole.

Učitelia

Vo vzdelávacom programe Školy u Filipa má kľúčové postavenie odborný a osobnostný potenciál učiteľa. Od neho závisí nielen zostavenie zmysluplného vzdelávacieho programu, ale predovšetkým spôsobilosť tvorivo ho aplikovať do každodennej práce s deťmi. Učitelia Školy u Filipa disponujú náležitými predpokladmi dosiahnuť spokojnosť detí a ich rodičov v rámci rozvoja osobnosti v kognitívnej, emocionálnej a sociálnej oblasti.

Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Rodičia sú prvými učiteľmi dieťaťa, preto sú v škole vždy vítaní. Úspech žiaka vo všetkých oblastiach vývoja je podmienený zodpovednou spolupracou rodiny a školy. Vzťah medzi rodinou a školou je založený na dôvere, preto majú rodičia právo vstúpiť do vyučovania ako pozorovatelia. Procesy učenia sa žiaka sú komunikované najmä na konzultáciách za prítomnosti rodiča, žiaka a učiteľa/učiteľov. Učiteľ s deťmi pravidelne a cieľavedome organizuje formálne a neformálne stretnutia s rodičmi (konzultácie a iné stretnutia), ktorých cieľom je prezentovať pokrok každého žiaka a získať od rodičov spätnú väzbu na výchovno-vzdelávací proces. V treťom cykle na organizovaní a realizácii konzultácií participuje žiak, pričom aktívne plánuje a vyhodnocuje spätnú väzbu od učiteľov.

V súlade s cieľom školy, byť školou rodinného typu, sa odvíja aj činnosť občianskeho združenia „Združenie rodičov a priateľov Školy u Filipa“, ktorého snahou je ponúknuť spoločné aktivity pre rodičov, deti a učiteľov so zámerom vytvoriť priestor pre vzájomné stretávanie sa a spoznávanie. Škola sa profiluje aj ako odborná organizácia a so svojimi strategickými partnermi má uzavreté zmluvy o spolupráci, s ostatnými partnermi udržiava profesionálne vzťahy.

Rada školy

Rozhodovacím orgánom školy je Rada školy, ktorá vyjadruje a presadzuje záujmy zriaďovateľa, rodičov, učiteľov. Plní kontrolnú funkciu voči riaditeľovi a manažérovi školy. Schvaľuje všetky skutočnosti, ktoré menia alebo regulujú vzťahy v organizačnej a vzdelávacej štruktúre školy. Tretinu Rady školy tvoria učitelia, tretinu zástupcovia rodičov a tretinu zástupcovia zriaďovateľa. V organizačnej štruktúre školy sú efektívne prerozdelené kompetencie medzi riaditeľom, ktorý je nositeľom predovšetkým pedagogickej filozofie školy a manažérom, ktorého úlohou je neustále

zlepšovanie podmienok (finančných, priestorových a materiálno-technických) pre pedagogický proces školy.

Vytváranie a rozvoj personálnych kapacít

Kvalita školy je priamo závislá na profesijnom rozvoji a napredovaní pedagogických a odborných zamestnancov, teda na celoživotnom (priebežnom) vzdelávaní sa.

Tento rozvoj prebieha v rámci Plánu profesijného rozvoja školy:

- ✓ sebvzdelávaním pedagogických a odborných zamestnancov,
- ✓ profesijným rozvojom pedagogických a odborných zamestnancov v podmienkach školy (vnútorný rozvoj školy),
- ✓ organizovaním kontinuálneho vzdelávania pre pedagogických a odborných zamestnancov.

Kvalitu rozvoja pedagogických a odborných zamestnancov sledujeme:

- ✓ hospitáciami, kde učitelia získavajú spätnú väzbu od vedenia školy,
- ✓ sharingami, kde si učitelia navzájom odovzdávajú skúsenosti,
- ✓ pozorovaniami, ktoré prebiehajú za účelom diagnostikovania a skvalitnenia edukačného procesu.

Potreby profesionálneho rastu zamestnancov zisťujeme:

- ✓ hodnotiacimi rozhovormi – v škole je rozpracovaný systém vnútorného hodnotenia učiteľov, každý učiteľ školy je jeho súčasťou, hodnotiace rozhovory prebiehajú počas februára a na prelome júna a júla daného školského roku, z hodnotenia je vyhotovený zápis, v ktorom je zachytená potreba ďalšieho profesijného rastu učiteľa (učiteľ si stanovuje po dohode s nadriadeným cieľ do ďalšieho hodnotenia),
- ✓ diskusiami – prebiehajú na pravidelných metodických pedagogických poradách,
- ✓ strategickými zámermi rozvoja školy, v rámci ktorých sú učitelia priamo zainteresovaní do nastavovania cieľov školy, ich realizovania a vyhodnocovania.

Základom organizovaného profesijného vzdelávania je adaptačné vzdelávanie, ktoré pripravuje škola pre svojich pedagogických a odborných zamestnancov v rámci adaptačného procesu. Cieľom adaptačného vzdelávania je mať na škole učiteľov plne stotožnených s víziou, hodnotami, poslaním, kultúrou a stratégiami školy.

Vzhľadom na profiláciu a víziu školy je organizované kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov orientované na rozvoj tém:

- ✓ Kritické myslenie
- ✓ Reziliencia/odolnosť a sebapoznanie
- ✓ Kreativita
- ✓ Prepájanie formálneho a neformálneho vzdelávania
- ✓ Rešpektujúca komunikácia
- ✓ Integrácia vzdelávacieho obsahu
- ✓ Kooperatívne učenie
- ✓ Multikultúra, výchova k ľudským hodnotám, tolerancia.
- ✓ Rozvoj životných zručností
- ✓ Hejného metóda vyučovania matematiky
- ✓ Environmentálne témy
- ✓ Digitálna gramotnosť, nové technológie a inovácie

Každý učiteľ školy má právo priebežne sa vzdelávať a preferovať pritom vlastnú oblasť vzdelávania (v súlade s aktuálnou víziou a stratégiami školy). Zároveň má povinnosť implementovať získané poznatky do praxe a odovzdávať novo získané poznatky svojim kolegom (pravidelné informácie na pedagogických poradách, príp. súčasť interného vzdelávania).

Sebarozvoj a ďalšie vzdelávanie sa učiteľov prispieva k zvyšovaniu kvality výchovno-vzdelávacieho procesu školy, k šíreniu dobrého mena školy, je tiež jedným z kritérií pravidelného hodnotenia zamestnancov školy - má teda aj finančné ohodnotenie.

Organizácia výučby

1. cyklus a 2. cyklus

	Prvá hodina	Prestávka	B1/1	B1/2	Prestávka	B2/1	B2/2	Obed	B3
Č A S P U S Š P	8:00	8:20	8:40	9:25	10:10	10:40	11:25	12:10	13:00
	8:20	8:40	9:25	10:10	10:40	11:25	12:10	13:00	14:00
	Komunita								
	Komunita								
	Komunita								
	Komunita								
	Komunita								Hodnotenie

Deň začína Komunitou, na ktorej sa deti prostredníctvom „Mapy mysle“ zoznámia s programom dňa, ktorý zahŕňa aktivity na rozvoj kognitívnych schopností, a tiež aktivity na rozvoj životných zručností. Potom nasledujú spoločné raňajky. Ďalšie procesy učenia sú organizované v 90-minútových blokoch, medzi ktorými je tzv. „Behacia prestávka“ v exteriéri školy. Po obede nasleduje 60-minútový blok. V rámci tohto bloku deti pracujú s pomôckami, prípadne majú tzv. „OBJAVKO“, kde v zmiešaných rovesníckych tímoch pracujú s rôznymi učebnými zdrojmi a spracúvajú informácie na tímom vybranú tému. Po spracovaní témy prezentujú deti projekty pred ostatnými spolužiakmi. V piatok je počas tohto bloku realizované vyhodnotenie celého týždňa, v rámci ktorého deti vypíňajú sebahodnotiace listy, a tiež vyhodnocujú život triedy za daný týždeň. Nasleduje neformálne vzdelávanie, ktoré tvorí krúžková a záujmová činnosť, pričom väčšinu času deti trávia vonku.

3. cyklus

	Prvá hodina	Prestávka	B1/1	B1/2	Prestávka	B2/1	B2/2	Obed	B3
Č A S P U S Š P	7:45	8:30	8:40	9:25	10:10	10:25	11:10	11:55	12:40
	8:30	8:40	9:25	10:10	10:25	11:10	11:55	12:40	14:00
	Komunita								
	Komunita								
	Hodnotenie								

Organizácia dňa je fokusovaná na blokové vyučovanie, pričom počas týždňa majú žiaci tri 45 minútové komunity. Počas nich sa venujú zavádzaniu, upevňovaniu a vyhodnoteniu jednej zo životných zručností, venujú sa tiež dodržiavaniu pravidiel v triede a v piatok vyhodnocujú fungovanie počas týždňa. Bežnou súčasťou života na škole je zmena v organizácii vyučovania, v rámci ktorej sa deti často učia za bránami školy a učia sa v reálnom prostredí (exkurzie, prednášky, workshopy).

Reflexia a hodnotenie kvality školy

Cieľom hodnotenia školy je :

- ✓ motivácia vedenia školy zaoberať sa interným manažmentom kvality,
- ✓ analýza silných a slabých stránok školy,
- ✓ návrhy riešenia prípadných nedostatkov.

Subjekty zainteresované na celom procese hodnotenia:

- ✓ učitelia,
- ✓ rodičia,
- ✓ žiaci.

Spôsoby hodnotenia školy:

- ✓ Autoevalvácia školy – podľa potreby,
- ✓ KOMPARO – systém periodického testovania žiakov,
- ✓ EDO – externá evaluácia školy – pravidelne každé dva roky.

Prepájanie formálneho a neformálneho vzdelávania

Neformálne vzdelávanie považujeme za zmysluplnú súčasť vzdelávania. Pri jeho implementovaní sa opierame o základné princípy:

- ✓ ide o zámerné, no zároveň dobrovoľné učenie,
- ✓ prebieha v rozmanitých prostrediach a situáciách, často za bránami školy,
- ✓ zriedkakedy je štruktúrované rovnako ako tradičné vyučovacie hodiny,
- ✓ ciele vzdelávania sú adekvátne potrebám a kapacitám účastníkov,
- ✓ účastníci aktívne participujú na svojom učení sa, reflektujú svoj pokrok,

- ✓ chyby sú považované za prirodzenú súčasť učenia sa a za prostriedok progresu,
- ✓ môže zahŕňať aj medzigeneračné učenie,
- ✓ výstupom môže byť získanie osvedčenia alebo certifikátu.

Škola realizuje prepojenie formálneho a neformálneho, príp. záujmového vzdelávania v troch rovinách:

- ✓ učitelia pri výučbe cielene využívajú prvky a metódy neformálneho vzdelávania,
- ✓ učitelia pri plánovaní i realizácii výučby reflektujú proces, a tiež výsledky neformálneho vzdelávania u jednotlivých žiakov a na tieto získané znalosti, zručnosti, postoje, hodnoty nadväzujú a ďalej ich rozvíjajú,
- ✓ učitelia aktívne vyhľadávajú a systematicky využívajú variabilné možnosti neformálneho vzdelávania, predovšetkým vo svojom okolí, a to tak v škole, ako aj mimo nej (v spolupráci s inštitúciami, či pracovníkmi inštitúcií a samostatnými aktérmi neformálneho vzdelávania).

Konkrétnou realizáciou prepájania formálneho a neformálneho vzdelávania sú pravidelné ŠuFEx dni a Školy v prírode.

ŠuFEx

Je deň vyhlásený riaditeľkou školy 4krát za školský rok s cieľom v daný deň všetkým (žiakom aj učiteľom) poskytnúť samostatnosť a autonómiu v 4 oblastiach:

- ✓ v úlohe (čo chcem),
- ✓ v čase (kedy chcem),
- ✓ v metóde (ako chcem),
- ✓ v tíme (s kým chcem).

Celý deň prebieha v zmysle Školského poriadku a triednych pravidiel. Bezpečnosť detí je na prvom mieste. Dôležitý je nasledujúci deň, prípadne čas po skončení ŠuFEx, pretože každý musí s niekým zdieľať nasledovné: *čo robil, kedy, ako, s kým, čím žiak prezentuje, čo mu ŠuFEx dal, priniesol*. Takýmto spôsobom prebieha spätná väzba, reflexia na každý ŠuFEx. Ak v Google alebo Apple vymysleli počas týchto dní tie najlepšie veci, veríme, že aj deti by sa zmysluplné veci mohli naučiť počas týchto dní a hlavne sami od seba navzájom.

Škola v prírode

Škola v prírode tvorí neoddeliteľnú súčasť vzdelávania v každom ročníku. Je organizovaná v týždňových pobytoch v mesiaci máj, pričom je tematicky zameraná (cyklistická, turistická, poznávací, kone, lyžiarska a iné.) Ciele, program a organizačné zabezpečenie triedny tím vopred predstavuje rodičom elektronicky, a tiež na rodičovskom stretnutí.

Prepájanie formálneho a neformálneho vzdelávania realizujeme aj prostredníctvom nasledovných projektov a programov:

Zelená škola: Program zameraný na environmentálne vzdelávanie, ktorý integruje témy udržateľnosti do výučby a chodu školy, pričom vyžaduje zapojenie učiteľov, žiakov a rodičov.

Strom života: Prostredníctvom Klubu Stromu života sa žiaci zapájajú do environmentálnych výziev a kampaní, pričom využívajú vzdelávacie materiály a zúčastňujú sa odborných podujatí.

Živá knižnica: V spolupráci s Amnesty International umožňuje žiakom stretnutia so zaujímavými osobnosťami, čím prekonávajú stereotypy a získavajú nové perspektívy.

Projekt Experimentálneho overovania (ŠkVP): Cieľom je rozvíjať komplexné spôsobilosti žiakov v prvých troch ročníkoch prostredníctvom úprav vzdelávacieho obsahu podľa nového štátneho vzdelávacieho programu.

ExpEdícia: Projekt pre žiakov štvrtého až deviateho ročníka, ktorý podporuje prírodovedné vzdelávanie a rozvíja vedecké zručnosti prostredníctvom praktických aktivít.

DofE (Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu): Program, ktorý podporuje rozvoj samostatnosti, sebavedomia a sociálneho cítenia mladých ľudí prostredníctvom stanovenia a dosahovania osobných cieľov.

Zippyho kamaráti: Program pre deti v prvom ročníku, ktorý prostredníctvom príbehov a aktivít pomáha deťom zvládať problémy a rozvíjať sociálne zručnosti.

Leove dobrodružstvá: Program zameraný na prevenciu šikany a rozvoj mäkkých zručností, ako sú empatia a riešenie konfliktov, pre žiakov druhého ročníka.

Emocionálny Kompas: Program pre žiakov druhého a tretieho ročníka, ktorý sa sústreďuje na zvládanie emócií, budovanie zdravých vzťahov a zlepšenie sústredenia.

ROPRADEM: Program zameraný na rozvoj pracovného tempa u žiakov prvého až deviateho ročníka, ktorý podporuje zlepšenie školských výkonov prostredníctvom individuálneho nácviku.

Second Step (Srdce na dlani): Program prevencie násillia a agresivity u žiakov druhého a tretieho ročníka, ktorý rozvíja sociálne kompetencie a empatiu.

Program Unplugged: Európsky program prevencie užívania návykových látok pre žiakov siedmeho ročníka, ktorý využíva interaktívne metódy a skupinové aktivity.

Projekt sebadôvery Dove: Program pre žiakov ôsmeho ročníka, ktorý podporuje sebadôveru a pozitívny prístup k telu prostredníctvom vzdelávania o zdravom životnom štýle a mediálnom vplyve.

FinQ: Program zameraný na rozvoj finančnej gramotnosti žiakov vo všetkých ročníkoch, podporujúci kritické a systémové myslenie v oblasti financií.

Priestorové, materiálne a iné podmienky

Cieľom školy je pracovať na tvorbe kreatívneho a zmysluplného prostredia pre výchovu a vzdelávanie. Škola je miestom, kde sa deti nielen učia, ale aj miestom, kde žijú. Interiér aj exteriér školy je priestorom pre zmysluplné učenie, zámerný pohyb, ale aj oddych a relaxáciu. Každá trieda v škole je charakterom učebňa s rôznym vzdelávacím zameraním. Triedy sú špecificky zamerané podľa vekových skupín, ale aj podľa vzdelávacích oblastí. Priestory školy sú tvorené participatívne spolu s deťmi a rodičmi.

2. Vízia a hodnoty školy

Vízia školy

Baví nás prijímať výzvy, prekonávať prekážky, reagovať na potreby detí a búrať mýty vo vzdelávaní. Zmysluplným obsahom, aktívnymi stratégiami učenia a pozitívnou sociálnou klímou rozvíjame u detí:

- ✓ sebapoznanie a poznanie,
- ✓ odolnosť a vôľu,
- ✓ kritické myslenie a kreativitu,
- ✓ rešpekt a participáciu

tak, že dokážu chrániť a rozvíjať demokratickú spoločnosť a zdravú planétu.

Hodnotový rámec Školy u Filipa:

- ✓ **Zdieľané poznanie:** Každý žiak má právo na kvalitné vzdelanie, ktoré je prispôsobené jeho schopnostiam a záujmom. Získava prístup k vedomostiam minulých generácií, čím podporuje osobný aj spoločenský rozvoj.
- ✓ **Rešpektovanie potrieb planéty:** Učíme žiakov zodpovednosti za ochranu prírody a udržateľné rozhodnutia, ktoré podporujú ekologickú rovnováhu a zdravé životné prostredie.
- ✓ **Spravodlivosť a mier:** Žiaci sa učia spolupráci, solidarite a empatii, čím prekonávajú diskrimináciu a násilie, a rozvíjajú svoje etické a morálne hodnoty.
- ✓ **Digitálna gramotnosť a kritické myslenie:** Žiaci spoznávajú nové technológie, učia sa posudzovať ich dopady, rozpoznať dezinformácie a chápať význam recyklácie a udržateľných zdrojov.
- ✓ **Individuálny prístup:** Každé dieťa je jedinečné, a preto škola podporuje jeho individuálny rozvoj a túžbu poznávať svet prostredníctvom aktívneho učenia.
- ✓ **Pozitívne sebavnímanie:** Podporujeme sebavedomie žiakov veriac, že pozitívne vnímanie seba a sveta vedie k vyššiemu výkonu.
- ✓ **Spoluzodpovednosť rodiny:** Rodiny zohrávajú kľúčovú úlohu vo vzdelávaní detí, a preto škola úzko spolupracuje s rodičmi pri vytváraní podmienok pre úspešné vzdelávanie.
- ✓ **Úloha učiteľa:** Učiteľ pripravuje podmienky pre učenie žiakov, vedie ich k dosiahnutiu stanovených cieľov a podporuje ich samostatnosť a tvorivosť.
- ✓ **Orientácia na všeludské hodnoty:** Výchova žiakov smeruje k vnútornej slobode, hľadaniu vlastnej identity, prijatiu zodpovednosti, schopnosti rozhodovať sa a hľadať správne riešenia, pričom podporuje sociálnu orientáciu, toleranciu, trpezlivosť a spolupatričnosť.
- ✓ **Samostatné a tvorivé myslenie:** Škola kladie dôraz na rozvoj samostatného, kritického a tvorivého myslenia žiakov, pričom ich podporuje v utváraní a presadzovaní vlastných názorov, čím zabezpečuje, že žiak má možnosť byť aktívnym tvorcom svojho vzdelávania.

3. Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavným cieľom Školy u Filipa je utvárať, a zároveň postupne u žiakov rozvíjať kľúčové kompetencie a základné gramotnosti a poskytnúť im spoľahlivý základ všeobecného vzdelania.

Znamená to smerovať žiakov k týmto čiastkovým cieľom:

- ✓ osvojiť si potrebné stratégie učenia sa a na ich základe byť motivovaní k celoživotnému učeniu sa;
- ✓ učiť sa tvorivo myslieť a riešiť primerané teoretické i praktické problémy;
- ✓ účinne komunikovať a spolupracovať, vrátane zdravého a bezpečného využívania digitálnych technológií;
- ✓ chrániť svoje fyzické a duševné zdravie aj zdravie iných; oceňovať, zodpovedne využívať a chrániť kultúrne hodnoty, životné a prírodné prostredie;
- ✓ byť ohľaduplní a tolerantní k iným ľuďom, k odlišným kultúrnym a duchovným hodnotám;
- ✓ spoznávať svoje schopnosti a reálne možnosti a uplatňovať ich spolu s osvojenými znalosťami a zručnosťami pri rozhodovaní o svojej životnej dráhe a profesijnom uplatnení.

4. Profil absolventa Školy u Filipa

Žiak, ktorý úspešne ukončil základné vzdelávanie v Škole u Filipa na maximálnej úrovni svojich možností:

1. **získa základy kľúčových kompetencií**, ktoré mu umožňujú:

- ✓ riadiť vlastné procesy učenia sa;
- ✓ komunikovať prostredníctvom vhodných výrazových prostriedkov, aktívne počúvať a s porozumením reagovať na prejavy iných, využiť cudzojazyčné zručnosti na riešenie každodenných situácií;
- ✓ utvárať a udržiavať okruh vzťahov, pristupovať s rešpektom k iným ľuďom, rozvíjať vlastnú fyzickú a psychickú odolnosť, aktívne sa rozhodovať v prospech zdravia a bezpečia;
- ✓ rešpektovať živé bytosti a prírodu, prispievať k udržateľnosti, preberať zodpovednosť za ľudí a veci okolo seba, rešpektovať ich záujmy a práva;
- ✓ využívať príležitosti na realizáciu aktivít prispievajúcich k vlastnému rozvoju, prispievať k spolupráci;
- ✓ zohľadňovať problémy s ohľadom na navrhované riešenia, kriticky hodnotiť informácie z rôznych zdrojov, rozhodovať sa na základe overených informácií, skúmať a navrhovať spôsob riešenia problému;
- ✓ vyjadrovať myšlienky, emócie, zážitky a hodnoty prostredníctvom umenia a kultúry a kreatívne ich spracovávať;
- ✓ využívať bezpečne a zdravo digitálne technológie pre zjednodušenie pracovných postupov, účelne zdieľať dáta a informácie v digitálnom prostredí.

2. **osvojí si základné gramotnosti**, ktoré mu umožňujú:

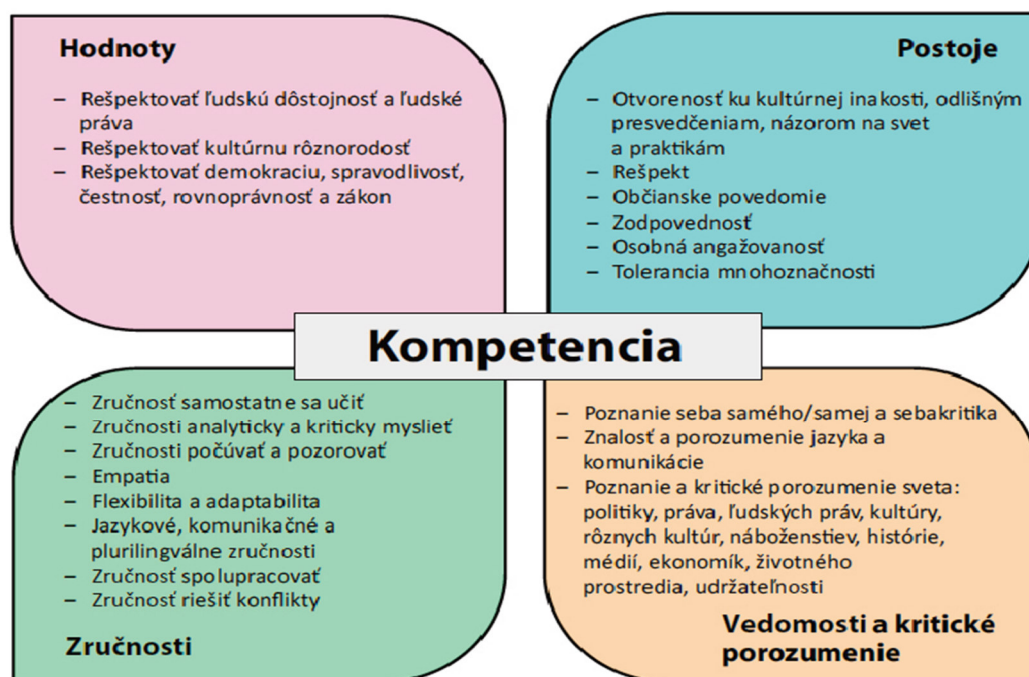
- ✓ efektívne pracovať s rôznymi typmi textov, analyzovať a interpretovať ich význam;
- ✓ vyhľadávať a kriticky posudzovať informácie podľa osobných a vzdelávacích potrieb;
- ✓ tvoriť a upravovať texty s ohľadom na cieľ a publikum;
- ✓ aplikovať matematické a prírodovedné poznatky pri riešení problémov s matematickým a prírodovedným kontextom;
- ✓ hodnotiť a overovať správnosť riešení v rôznych kontextoch;
- ✓ kriticky analyzovať mediálne obsahy a chápať ich spoločenské dopady.

3. **osvojí si spoločný obsahový základ** vymedzený v jednotlivých vzdelávacích oblastiach zaradených do základného vzdelávania, ktorý mu umožňuje pokračovať v ďalšej etape vzdelávania na vyššom stupni školy aj v neformálnom a záujmovom vzdelávaní.

Škola u Filipa naplňuje kompetenčné poňatie vzdelávania, ktoré stavia na všetkých zložkách kompetencií, to je na znalostiach, zručnostiach, postojoch i hodnotách.

Nadobúdanie a rozvíjanie **klúčových kompetencií je celoživotný proces** od útleho detstva až do dospelosti prostredníctvom formálneho, neformálneho a informálneho učenia sa vo všetkých kontextoch vrátane rodiny, školy, práce, susedstva a ďalších komunit. Tvoria súbor vedomostí, nadobudnutých zručností, postojov a hodnôt, ktoré sú dôležité pre osobný rozvoj jednotlivca, jeho aktívne zapojenie do spoločnosti, budúce uplatnenie v pracovnom i mimopracovnom živote i pre ďalšie vzdelávanie. Klúčové kompetencie sú tie, ktoré všetci jednotlivci potrebujú na osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, sociálne začlenenie a zamestnanie.

Model kompetencií pre demokratickú kultúru

Obrázok č. 2: Model kompetencie Zdroj: <https://rm.coe.int/reference-framework-vol2-slovak-final/168098f7df>

Životné zručnosti absolventa našej školy rozvíjané počas celého výchovno-vzdelávacieho procesu, pričom v každom ročníku sa fokusujeme na rozvíjanie troch životných zručností. Rozdeľujeme ich do 4 oblastí:

- ✓ osobná (intrapersonálna) oblasť,
- ✓ sociálna (interpersonálna) oblasť,
- ✓ kognitívna (učebná) oblasť,
- ✓ činnosť (pracovná) oblasť.

OSOBNÁ (INTRAPERSONÁLNA) OBLASŤ

Zručnosť	Profil absolventa	
SEBAPOZNANIE A SEBAÚCTA	Primerane hodnotí svoje osobnostné vlastnosti a schopnosti, váži si seba samého. Vie pomenovať, prejavovať a zvládať svoje emócie.	„Viem, kto som. Viem, ako sa cítim a dokážem si s tým poradiť.“
ODVAHA	Je otvorený novým myšlienkam, postupom a materiálom. Dokáže podstúpiť primerané, isté riziko pri naplnení svojho zámeru. Dokáže vyjadriť svoj názor aj v situácii, keď ostatní nezastávajú rovnaký názor. Vie primerane komunikovať v situáciách, ktoré sú nespravodlivé a pracujú s predsudkami.	„Nebojím sa komunikovať a robiť aj náročnejšie veci.“
ÚPRIMNOSŤ A ČESTNOSŤ	Odolá tlaku osoby alebo skupiny, ktorá žiada, aby spravil niečo, s čím nesúhlasí. Hodnotí správanie jednotlivca vzhľadom k jeho motivácii a konkrétnej situácii. Koná s porozumením, úprimne a čestne.	„Správam sa a konám tak, aby som nestratil dôveru iného“
ODOLNOSŤ	Odolá ohrozujúcim vplyvom prostredia, zvláda stres a tlak. Dokáže sa aktívne postaviť výzvam, čeliť sklamaniam a chybám. Prekážky interpretuje ako príležitosti pre učenie a rast.	„Môžem s tým niečo urobiť. Zvládnem to.“

SEBAKONTROLA A SEBAROZVOJ	Vie sa zodpovedne rozhodovať a cieľavedome plánovať, organizovať a riadiť vlastný život.	„Rozhodujem sa sám, kam budem smerovať a ako bude vyzeráť môj život.“
ZMYSEL PRE HUMOR	"Dokáže pochopiť komickú myšlienku, nápad alebo situáciu a prežiť radostný citový stav. Vie sa smiať a byť vtipný bez zraňovania druhých."	„Rád sa bavím a smejem, ale nie na úkor druhých.“

SOCIÁLNA (INTERPERSONÁLNA) OBLASŤ

Zručnosť	Profil absolventa	
KOMUNIKÁCIA	Obhajuje svoje stanovisko vhodnými argumentami a vhodne reaguje na argumenty iných. Dokáže počúvať iných.	„Viem sa poučiť od teba, a ty sa môžeš naučiť niečo od mňa.“
SPOLUPRÁCA	Dokáže pracovať spoločne. Pomáha ostatným, dodržiava pravidlá skupinovej práce, vie byť ktorýmkoľvek členom skupiny, vie viesť skupinu, byť jej organizátorom, hovorcom,...	„Viem spolupracovať s inými ľuďmi.“
ZODPOVEDNOSŤ	Prijíma zodpovednosť za svoj vlastný pokrok v učení. Rozumie aj zodpovednosti voči rodine, škole, spoločnosti, jeden voči druhému. Chápe v súvislostiach slobodu a zodpovednosť vo svojom a občianskom živote.	„Dá sa na mňa spoľahnúť.“ „Môžeš so mnou počítať.“
EMPATIA A STAROSTLIVOSŤ	Vie sa vcítiť do správania ľudí, vie im pomôcť v náročných situáciách, vie, kde môže vyhľadať pomoc, keď ju niekto potrebuje.	„Záleží mi na tebe. Môžem ti pomôcť?“

PARTICIPÁCIA A ÚČASŤ	Aktívne sa zapája do činností aj mimo školy, zaujíma sa o veci okolo neho, má skúsenosti s prácou dobrovoľníka.	„Rád sa zúčastním.“
ASERTIVITA	Dokáže konštruktívne vyjadriť svoj názor a svoj pocit a berie do úvahy potreby ostatných ľudí. Vie odolať nátlaku, manipulácii.	„Rešpektujem ťa, ale stojím si za svojím návrhom.“

KOGNITÍVNA (UČEBNÁ) OBLASŤ

Zručnosť	Profil absolventa	
ZVEDAVOSŤ	Snaží sa spoznať veci v plnom rozsahu.	“Ako to vlastne je?”
KRITICKÉ MYSLLENIE	Jeho myslenie sa vyznačuje analýzou, reflexiou a bádáním. Dokáže sa poučiť z vlastných chýb. Vidí veci v rozumných súvislostiach a dokáže rozpoznať nepravdivé či zavádzajúce informácie.	„Dokážem si správne vybrať.“
TVORIVOSŤ	Vytvára nové, vtipné, neobvyklé myšlienky, nápady a riešenia, ktoré nie sú reprodukciou riešení. Nachádza nové kombinácie, spája do súvislostí javy z rôznych oblastí, objavuje vzťahy medzi zdanlivo vzdialenými javmi.	„Vymyslím niečo originálne.“
RIEŠENIE PROBLÉMOV	"Sústredí sa a premýšľa o danej téme, hľadá viacero spôsobov riešenia problému alebo úlohy, porovnáva rôzne návrhy. Plánuje jednotlivé kroky riešenia problému a ak je to potrebné, volí iné riešenie."	"Dokážem riešiť problémy a problémové úlohy."
FLEXIBILITA	Dokáže opustiť nefunkčné postupy a meniť plány v prípade potreby. Pravidelne reflektuje svoje riešenia a aktualizuje ďalšie kroky.	„Nájdem nové riešenie.“

ORGANIZÁCIA	Vie si urobiť plán s jednotlivými krokmi a postupovať podľa neho.	„Premyslím to a zariadim to.“
--------------------	---	-------------------------------

ČINNOSTNÁ (PRACOVNÁ) OBLASŤ

Zručnosť	Profil absolventa	
INICIATÍVA	Dokáže urobiť prvý krok. Zaujíma sa a vykonáva dobrovoľnícku činnosť v rámci školy, prípadne iných lokálnych komunít.	„Chcem a dokážem začať.“
SNAHA O NAJLEPŠÍ OSOBNÝ VÝKON	Usilovne pracuje a je ochotný/á urobiť čo najviac a najlepšie v rámci zadaných úloh.	„Dokážem usilovne pracovať.“
TRPEZLIVOSŤ A VYTRVALOSŤ	Vytrvalo pracuje na rôznych úlohách a dokončí svoju prácu.	„Dokážem vytrvať vo svojej práci a dokončiť ju.“

Rozvoj životných zručností v zmysle vývinovej psychológie je neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu na našej škole. Pomáha k tvorbe bezpečného prostredia, prosociálneho správania sa k sebe navzájom, k vyhodnocovaniu situácií a hľadaniu vhodných riešení, k poznaniu vlastných silných stránok a rozvojových možností.

V každom ročníku sa fokusujeme na 3 vybrané zručnosti, pričom na komunitách sa venujeme ich zavádzaniu do života triedy, hľadáme spoločné prejavy, ktoré sú následne vizualizované v triede. Upevňovanie vybraných životných zručností prebieha formou integrácie do procesov učenia v jednotlivých predmetoch.

Hodnotenie zvládnutia jednotlivých zručností prebieha väčšinou na piatkovej hodnotiacej komunite prostredníctvom rovesníckeho hodnotenia, prípadne sebahodnotenia.

ŽIVOTNÉ ZRUČNOSTI

	1.ROČNÍK	2.ROČNÍK	3.ROČNÍK
1. CYKLUS	AKTÍVNE POČÚVANIE ÚCTA A REŠPEKT ZODPOVEDNOSŤ	SEBAPOZNANIE TRPEZLIVOSŤ EMPATIA	KOMUNIKÁCIA SPOLUPRÁCA NAJLEPŠÍ OSOBNÝ VÝKON
2. CYKLUS	4.ROČNÍK	5.ROČNÍK	
	FLEXIBILITA INICIATÍVA STAROSTLIVOSŤ	SEBAUVEDOMENIE TOLERANCIA ZMYSEL PRE HUMOR	
3. CYKLUS	6.ROČNÍK	7.ROČNÍK	8.ROČNÍK
	ÚSILIE A ODVAHA RIEŠENIE PROBLÉMOV ASERTIVITA	PRIATELSTVO TVORIVOSŤ SEBAÚCTA	ODOLNOSŤ A VYTRVALOSŤ KRITICKÉ MYSLENIE TOLERANCIA
	9.ROČNÍK	PARTICIPÁCIA A ÚČASŤ ORGANIZÁCIA ČESTNOSŤ	

Obrázok č. 3: Životné zručnosti podľa ročníkov

Chceme, aby si žiak počas vzdelávania na našej škole postupne rozvíjal **doménové aj prierezové gramotnosti** v zmysle požiadaviek spoločnosti tak, aby sa stal kompetentným využívať ich v bežných situáciách každodenného života. Zároveň mu chceme poskytnúť také podnety na skúmanie prírodného a kultúrneho bohatstva, ktoré by tvorili základy pre celoživotné vzdelávanie a viedli by ho k tvorivému a aktívnemu hľadaniu riešení.

Žiaci sa v škole nemôžu naučiť všetko, čo budú v dospelosti potrebovať. V Škole u Filipa získajú motiváciu a dobrý základ pre svoje ďalšie vzdelávanie prostredníctvom rozvíjania doménových a prierezových gramotností.

Pojem **gramotnosť má v tomto prípade širší zmysel**: neznamena schopnosť čítať a písať, ale schopnosť využívať v bežnom živote všetky nástroje, ktoré sú k dispozícii (ako sú napríklad materinský i cudzie jazyky, IKT alebo postupy na riešenie problémov). Pod pojmom gramotnosť sa teda rozumie **schopnosť žiaka aplikovať vedomosti a zručnosti získané v priebehu povinnej školskej dochádzky, prezentovať svoje názory a postoje**, riešiť a interpretovať problémy v rozličných kontextoch.

Čitateľskú gramotnosť chápeme ako:

- ✓ schopnosť nielen čítať, ale aj rozumieť tomu, čo čítam,
- ✓ schopnosť nielen rozumieť, čo som si prečítal, ale si aj vytvoriť vlastný názor,
- ✓ schopnosť nielen mať názor, ale aj vedieť argumentovať v jeho prospech,
- ✓ schopnosť nielen argumentovať, ale aj argumenty počúvať.

Matematickú gramotnosť chápeme ako:

- ✓ schopnosť rozpoznať matematickú podstatu problémov a rieši ich pomocou matematických operácií,
- ✓ schopnosť rozpoznať a pochopiť úlohu matematiky vo svete, robiť zdôvodnené hodnotenia, používať matematiku spôsobmi, ktoré zodpovedajú potrebám života konštruktívneho, zaujatého a rozmyšľajúceho občana.

Prírodovednú gramotnosť chápeme ako:

- ✓ schopnosť nielen robiť pokus podľa návodu, ale aj sám vymyslieť, ako by mal pokus vyzeráť,
- ✓ schopnosť pokus nielen vymyslieť, ale ho aj urobiť,
- ✓ schopnosť pokus nielen urobiť, ale sa aj nad jeho výsledkom zamyslieť a urobiť z neho správne závery,
- ✓ schopnosť vedieť vysvetliť javy okolo seba.

Jazykovú gramotnosť chápeme ako:

- ✓ schopnosť žiaka dorozumieť sa v cudzom jazyku všetkými formami komunikácie na stredne pokročilej úrovni,
- ✓ schopnosť vhodnej produktívnej (nielen reproduktívnej) formy komunikácie,
- ✓ schopnosť uplatniť vedomosti z cudzieho jazyka v komunikačných situáciách.

Informatickú, digitálnu a mediálnu gramotnosť chápeme ako:

- ✓ súbor schopností rozpoznať, kedy je informácia potrebná,
- ✓ schopnosť vyhľadať, vyhodnocovať a efektívne používať potrebné informácie,

- ✓ schopnosť určiť, ktoré informácie sú známe a ktoré sú ešte potrebné pre riešenie problému,
- ✓ schopnosť dávať prednosť relevantným a dôveryhodným zdrojom informácií,
- ✓ schopnosť vyhodnocovať informácie z hľadiska dôveryhodnosti, sociálneho, ekonomického, politického, legálneho a etického hľadiska,
- ✓ schopnosť používať technológie a rôzne média nielen na vyhodnocovanie, ale aj na hľadanie, spracovanie a prezentovanie informácií,
- ✓ schopnosť vedieť odhaliť manipulatívne techniky a efektívne riešiť informačné preťaženie,
- ✓ schopnosť vedieť pracovať s AI.

Ekonomickú a finančnú gramotnosť chápeme ako:

- ✓ schopnosť identifikovať (rozpoznať) ekonomické problémy, možnosti a výhody,
- ✓ schopnosť vedieť odhadnúť cenu, úžitok a obmedzenie zdrojov,
- ✓ schopnosť robiť správne (informované) rozhodnutia ako zákazník, výrobca, sporiteľ, investor a občan,
- ✓ schopnosť orientovať sa v trhovej ekonomike a využívať jej príležitosti,
- ✓ schopnosť poznať a využívať rôzne zdroje príjmov, a to nielen zo zamestnania, ale aj z podnikania a investovania,
- ✓ schopnosť vedieť so svojimi osobnými i rodinnými peniazmi a majetkom dlhodobo dobre hospodáriť a chápať dôsledky svojich ekonomických rozhodnutí.

Spoločensko-vednú a občiansku gramotnosť chápeme ako:

- ✓ schopnosť chápať spoločenské procesy a uplatňovať občianske práva a povinnosti na lokálnej aj globálnej úrovni,
- ✓ schopnosť aktívne sa zapájať do riešenia problémov v spoločnosti,
- ✓ schopnosť prejavíť pozitívny vzťah k hodnotám demokratickej spoločnosti a potrebám zdravého životného prostredia,
- ✓ schopnosť chápať historické, geografické, kultúrne, náboženské, politické a hospodárske identity krajín v rôznych častiach Zeme.

Technickú a profesijnú gramotnosť chápeme ako:

- ✓ schopnosť chápať ako fungujú technológie a ako ovplyvňujú chod spoločnosti,
- ✓ schopnosť používať technické zariadenia pri riešení problémov technologického charakteru,
- ✓ schopnosť kariérového plánovania v zmysle celoživotného vzdelávania.

Zdravotnú a pohybovú gramotnosť chápeme ako:

- ✓ schopnosť získať návyky zdravého životného štýlu a redukovať negatívny vplyv zdraviu škodlivých látok,
- ✓ schopnosť vedieť primerane veku prívolať a poskytnúť prvú pomoc.

Umeleckú gramotnosť:

- ✓ schopnosť prenášať umelecké spôsobilosti do kontextov iných vzdelávacích oblastí,
- ✓ schopnosť porozumieť hodnote umenia vo vzťahu k sebe aj spoločnosti.

Environmentálnu gramotnosť chápeme ako:

- ✓ schopnosť spoznávať vzťahy medzi jednotlivými zložkami životného prostredia,
- ✓ schopnosť vedieť sa primerane veku angažovať v ochrane životného prostredia a byť zodpovedný za vlastné konanie vo vzťahu k životnému prostrediu.

Emocionálnu gramotnosť chápeme ako:

- ✓ schopnosť primerane veku vnímať a zvládať vlastné emócie, ale aj emocionálne prežívanie iných,
- ✓ schopnosť otvorene, rešpektujúco, a zároveň efektívne komunikovať pri riešení nedorozumení a konfliktov,
- ✓ plánovať svoju budúcnosť v rámci vlastného sebapoznania a v súlade s vyhodnotením svojich silných stránok, ale aj rozvojových možností.

5. Výchovné a vzdelávacie stratégie podporujúce napĺňanie cieľov

Spoločné formy a metódy, ktoré vedú k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov/životných zručností sú uplatňované všetkými učiteľmi pri vyučovaní aj mimo neho.

Motto: "Kľúčové kompetencie nemôže žiakom pomáhať vytvárať a rozvíjať ten, kto si ich doposiaľ nevytvoril sám a kto ich sám v sebe ďalej nerozvíja."

Učiteľ:

- ✓ na praktických príkladoch blízkych žiakovi vysvetľuje zmysel a cieľ učenia,
- ✓ posilňuje jeho pozitívny vzťah k učeniu,
- ✓ podporuje samostatnosť a tvorivosť,
- ✓ integruje učenie do zmysluplných celkov,
- ✓ pestuje návyky sebakontroly, vlastného hodnotenia a kritického prístupu k výsledkom práce (vo vyučovaní je vymedzený priestor pre sebahodnotenie žiaka),
- ✓ učivo preberá rôznymi spôsobmi a metódami tak, aby si mohol žiak postupne uvedomovať aký štýl mu najviac vyhovuje,
- ✓ individuálne pristupuje ku všetkým žiakom, výsledky posudzuje vždy z pohľadu „pridanej hodnoty“,
- ✓ vyučuje aj podľa vlastných výukových textov, ktoré žiaci dotvárajú,
- ✓ podporuje rôzne prijateľné spôsoby dosahovania cieľov,
- ✓ učí žiakov plánovať, organizovať a vyhodnocovať ich činnosti, vedie žiakov k spolupráci,
- ✓ pri vyučovaní zreteľne rozlišuje základné (nevyhnutné, kľúčové, kmeňové) učivo a učivo rozširujúce (doplňujúce),
- ✓ učí žiakov vyhľadávať, spracovávať a používať potrebné informácie v literatúre a na internete,

- ✓ vo všetkých vyučovacích predmetoch podporuje používanie cudzieho jazyka a výpočtovej techniky,
- ✓ umožňuje žiakovi pozorovať a experimentovať, porovnávať výsledky a vyvodzovať závery,
- ✓ motivuje k učeniu – snaží sa cielene vytvárať také situácie, v ktorých má žiak radosť z učenia,
- ✓ pri hodnotení používa v prevažnej miere prvky pozitívnej motivácie,
- ✓ učí prácu s chybou, učí trpezlivosti, povzbudzuje.

Ide príkladom - neustále si ďalším vzdelávaním rozširuje svoj „pedagogický obzor“. Umožňuje tak žiakom osvojiť si stratégiu učenia a motivujeme ich k celoživotnému vzdelávaniu (**kompetencia k učeniu**):

Žiak:

- ✓ nachádza súvislosti medzi učivom a aplikuje ho v praktickom živote, využíva moderné informačné technológie,
- ✓ nové poznatky vyvodzuje na základe osobnej skúsenosti a riadenej činnosti (zážitkové učenie),
- ✓ vyhľadáva informácie z rôznych informačných zdrojov, posudzuje ich a využíva ich k ďalšiemu učeniu,
- ✓ uvedomuje si potrebu spolupracovať a nadväzovať na prácu druhých,
- ✓ nachádza spôsoby vedúce k odstráneniu nedostatkov.

Učiteľ:

- ✓ využíva vhodné metódy k rozvoju kreativity žiakov (projektové vyučovanie, kooperatívne učenie, brainstorming...),
- ✓ predkladá žiakom problémy viazané na učebnú látku i každodenný život,
- ✓ učí žiakov nebáť sa problémov („problém nie je hrozba, ale výzva“),
- ✓ vytváraním praktických problémových úloh a situácií učí žiakov prakticky problémy riešiť,
- ✓ vedie žiakov k otvorenému upozorňovaniu na problémy,
- ✓ podporuje rôzne prijateľné spôsoby riešenia problému,
- ✓ podporuje samostatnosť, tvorivosť a logické myslenie,
- ✓ podporuje tímovú spoluprácu pri riešení problémov,
- ✓ podporuje využívanie modernej techniky pri riešení problémov,
- ✓ učí, ako niektorým problémom predchádzať.

Ide príkladom - učí sa sám lepšie, s rozumom a s nadhľadom riešiť rôzne problémové situácie v škole. Podnecujeme tak žiakov k tvorivému mysleniu, logickému uvažovaniu a k riešeniu problémov (**kompetencia k riešeniu problémov**):

Žiak:

- ✓ používa základné myšlienkové operácie (porovnávanie, triedenie, zovšeobecnenie, abstrakcia, syntéza, analýza),
- ✓ stanovuje vhodný spôsob riešenia problémov, vyhodnocuje jeho správnosť,
- ✓ nenechá sa odradiť počiatočným neúspechom, osvedčené postupy aplikuje pri riešení podobných problémových situácií.

Učiteľ:

- ✓ kladie dôraz na stručné, logické a výstižné vyjadrovanie v písomnom i ústnom prejave,
- ✓ zoznamuje žiakov so základnými prostriedkami verbálnej aj neverbálnej komunikácie, diskutuje so žiakmi,
- ✓ zameriava sa na rozvíjanie komunikačných zručností žiakov v materinskom jazyku, v cudzom jazyku, v informačných a komunikačných technológiách a v sociálnych vzťahoch,
- ✓ podporuje rôzne formy komunikácie na „medzinárodnej úrovni“ v rámci Európy i sveta,
- ✓ kladie dôraz na „kultúrnu úroveň“ komunikácie,
- ✓ netoleruje agresívne, hrubé, vulgárne a nezdvorilé prejavy správania žiakov, zamestnancov školy i rodičov,
- ✓ vo všetkých vyučovacích predmetoch podporuje používanie cudzieho jazyka a výpočtovej techniky,
- ✓ podporuje dávanie pozitívnej a rozvojovej spätnej väzby,
- ✓ učí žiakov publikovať a prezentovať svoje názory a myšlienky,
- ✓ podporuje priateľskú komunikáciu medzi žiakmi z rôznych tried, ročníkov, vekových kategórií,
- ✓ pripravuje žiakov na zvládnutie komunikácie s inými ľuďmi v ťažkých a ohrozujúcich situáciách,
- ✓ dôsledne a so zdravým rozumom vyžaduje dodržiavanie pravidiel stanovených v školskom poriadku v škole aj mimo školy a umožňuje žiakom podieľať sa na zostavovaní týchto pravidiel,
- ✓ učí žiakov aktívne počúvať druhých, ako nevyhnutný prvok účinnej medziľudskej komunikácie,
- ✓ učí žiakov „asertívnemu správaniu“ a „neverbálnej komunikácii“.

Ide príkladom – „profesionálnym“ prístupom ku komunikácii so žiakmi, rodičmi, zamestnancami školy a širšou verejnosťou. Sám otvorene komunikuje na „kultúrnej úrovni“, svoje názory opiera o logické argumenty. Netoleruje ohováranie, nezdvorilosť a „zákulisné“ jednanie. Pozitívne svoju školu a učiteľskú profesiu prezentuje na verejnosti. **Vedíme tak žiakov k všestrannej, účinnej a otvorenej komunikácii (komunikačná kompetencia):**

Žiak:

- ✓ prezentuje svoje názory a svoju prácu na verejnosti,
- ✓ vyjadruje sa kultivovane,
- ✓ hovorí k veci,
- ✓ obhajuje svoje stanovisko vhodnými argumentami.

Učiteľ:

- ✓ minimalizuje používanie frontálnej metódy výučby, podporuje skupinovú výučbu a kooperatívne vyučovanie,
- ✓ podporuje „začlenenie“ žiaka - volí formy práce, ktoré ponímajú rôznorodý kolektív triedy ako mozaiku, vzájomne sa dopĺňujúcich kvalít, umožňujúcich vzájomnú inšpiráciu a učenie s cieľom dosahovania osobného maxima každého člena triedneho kolektívu,
- ✓ učí žiakov pracovať v tímoch, učí ich vnímať vzájomné odlišnosti ako podmienku efektívnej spolupráce,

- ✓ rozvíja schopnosť žiakov zastávať v tíme rôzne role,
- ✓ učí žiakov kriticky hodnotiť prácu (význam) tímu, svoju prácu (význam) v tíme i prácu (význam) ostatných členov tímu,
- ✓ podporuje vzájomnú pomoc žiakov, vytvára situácie, keď sa žiaci vzájomne potrebujú,
- ✓ upevňuje v žiakoch vedomie, že pri spolupráci je možné lepšie naplňať osobné aj spoločné ciele,
- ✓ podporuje integráciu žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami do triednych kolektívov,
- ✓ netoleruje prejavy rasizmu, xenofóbie a nacionalizmu,
- ✓ učí žiakov k odmietavému postoju k všetkému, čo narušuje dobré vzťahy medzi žiakmi (medzi žiakmi a učiteľmi),
- ✓ dôsledne vyžaduje dodržiavanie spoločne dohodnutých pravidiel správania, na ktorých formulácii sa žiaci sami podieľali.

Ide príkladom – podporuje spoluprácu všetkých členov pedagogického zboru i spoluprácu pedagogických a nepedagogických pracovníkov školy. Rešpektuje prácu, rolu, povinnosti i zodpovednosť ostatných. Pomáha svojim spolupracovníkom, učí sa od nich, vymieňa si s nimi skúsenosti. **Rozvíjame tak u žiakov schopnosť spolupracovať a rešpektovať prácu a úspechy vlastné i druhých (sociálna a personálna kompetencia):**

Žiak:

- ✓ organizuje, radí sa, rozhoduje, kontroluje a prezentuje výsledky práce v skupine,
- ✓ nechá v skupine priestor na vyjadrenie aj iným spolužiakom, pričom nehodnotí ich nápady, ani vyjadrenia a odlišné názory,
- ✓ v rámci spolupráce dokáže robiť kompromisy, ktoré vedú k úspešnému zvládnutiu zadanej úlohy,
- ✓ neubližuje mladším spolužiakom,
- ✓ má radosť z úspechu spolužiakov, v prípade potreby vypočuje spolužiaka, poradí mu a pomôže,
- ✓ efektívne sa zapája do spätnej väzby na spoluprácu v skupine.

Učiteľ:

- ✓ presadzuje ideály slobody a dôstojnosti človeka, ľudské práva, solidaritu a toleranciu ako životné hodnoty,
- ✓ kladie dôraz na ohľaduplnosť, zdvorilosť, úctu, kultivované vystupovanie a slušné správanie k druhým ľuďom,
- ✓ podporuje vlastnú sebadôveru žiakov (poskytnutie priestoru na prezentáciu vedomostí žiakov),
- ✓ netoleruje sociálne patologické prejavy správania (drogy, šikanovanie, kriminalita mládeže),
- ✓ netoleruje prejavy rasizmu, xenofóbie a nacionalizmu,
- ✓ netoleruje agresívne, hrubé, vulgárne a nezdvorilé prejavy správania žiakov, zamestnancov školy a rodičov,
- ✓ netoleruje nepriateľské správanie a odmietnutie požadovanej pomoci,

- ✓ dôsledne dbá na dodržiavanie pravidiel správania v škole, stanovených vo vnútorných normách školy,
- ✓ vedie žiakov k sebaúcte a k úcte k druhým ľuďom,
- ✓ jedná s úctou a rešpektom so všetkými žiakmi bez rozdielu rasy, náboženstva, kultúry a rodinného zázemia,
- ✓ na konkrétnych modelových príkladoch demonštruje pozitívne a negatívne prejavy správania ľudí,
- ✓ podporuje rôznymi formálnymi aj neformálnymi spôsobmi spoluprácu s mestom, políciou, záchranármi a pod.,
- ✓ neustále monitoruje správanie žiakov, včas prijíma účinné opatrenia,
- ✓ využíva pomoc a skúsenosti odborníkov – psychológov, špeciálnych pedagógov...,
- ✓ priestupky rieši individuálne, princíp kolektívnej viny a kolektívneho potrestania nepripúšťa,
- ✓ akúkoľvek formu agresie žiaka voči učiteľovi neberie osobne, ale ako útok na rolu učiteľa,
- ✓ problémy rieši vecne, rozumne, spravodlivo, bez emócií a osobnej nenávisťi,
- ✓ dodržiava zásadu, „že tu nie je zlý žiak, sú tu len zlé prejavy jeho správania“,
- ✓ pri problémoch správania žiakov sa vždy snaží zistiť ich motív (príčinu),
- ✓ v rámci svojich predmetov a svojej pôsobnosti zoznamuje žiakov s vhodnými právnymi normami,
- ✓ ponúka žiakom vhodné pozitívne aktivity (kultúrne, športové, rekreačné a pod.) ako protipól k nežiaducim sociálne patologickým javom,
- ✓ v hodnotení žiakov uplatňuje prvky pozitívnej motivácie,
- ✓ je vždy pripravený komukoľvek so žiakov podať pomocnú ruku.

Ide príkladom – rešpektuje právne predpisy, vnútorné normy školy, plní príkladne svoje povinnosti. Rešpektuje osobnosť žiaka a jeho práva. Buduje priateľskú a otvorenú atmosféru v triede i v škole. Správa sa k žiakom, ich rodičom a svojim spolupracovníkom tak, ako chce, aby sa oni správali k nemu. **Pripravujeme tak žiakov k tomu, aby sa prejavovali ako slobodné a zodpovedné osobnosti, uplatňovali si svoje práva, naplňovali svoje povinnosti a rešpektovali práva druhých (občianska kompetencia):**

Žiak:

- ✓ nachádza vlastné chyby, poučí sa z nich a vie sa ospravedlniť,
- ✓ rešpektuje rôzne stanoviská, čerpá poučenie z toho, čo si druhí myslia, hovoria a konajú,
- ✓ pozná svoje práva a povinnosti, samostatne sa rozhoduje a nesie dôsledky svojich rozhodnutí,
- ✓ uznáva rovnocennosť všetkých etnických skupín a kultúr, poznáva ich kultúru a duchovné hodnoty.

Učiteľ:

- ✓ kvalitne odvedenú prácu vždy ocení, žiadnou prácou netrestá, vedie žiakov k pozitívnemu vzťahu k práci,
- ✓ pri výučbe vytvára podnetné a tvorivé pracovné prostredie,
- ✓ mení pracovné podmienky, žiakov vedie k adaptácii na nové pracovné podmienky,

- ✓ dôsledne vedie žiakov k dodržiavaniu vymedzených pravidiel, ochrane zdravia a k plneniu svojich povinností a záväzkov,
- ✓ rôznymi formami (exkurzie, film, beseda...) zoznamuje žiakov s rôznymi profesiami – cielene ujasňuje predstavu žiakov o reálnej podobe ich budúceho povolania a o voľbe vhodného ďalšieho štúdia,
- ✓ cielene posilňuje (motivuje) žiakov k dosiahnutiu nimi vhodne zvoleného ďalšieho štúdia (budúceho povolania).

Ide príkladom – príkladne si plní svoje pracovné povinnosti (nástupy na hodiny, príprava na vyučovania). Dodržiava dané slovo. Váži si svoju profesiu. Svoju profesiu a svoju školu pozitívne prezentuje pred žiakmi, rodičmi a širšou verejnosťou. **Vedíme tak žiakov k pozitívnemu vzťahu k práci, k aktívnemu rozvoju a ochrane fyzického aj duševného zdravia a k zodpovednosti za neho (pracovná kompetencia):**

Žiak:

- ✓ uplatňuje v bežnom živote prvky zdravého životného štýlu,
- ✓ pozná svoje schopnosti a zručnosti, pričom dokáže vyhodnotiť, ktoré profesie sú vhodné pre jeho ďalšie životné smerovanie a celoživotné vzdelávanie,
- ✓ využíva získané manuálne zručnosti a vhodné pracovné tempo pri riešení technicky zameraných úloh.

5. Formy a metódy podporujúce napĺňanie cieľov

V centre nášho záujmu je dieťa, nie učivo, preto:

- ✓ Využívame prostriedky aktivizujúce dieťa: skupinovú prácu, prácu na projektoch krátkodobých, ale aj niekoľko týždňových, prezentačné činnosti.
- ✓ V škole vytvárame pozitívnu pracovnú atmosféru, bez strachu a obáv z vlastného zlyhania (chyba nie je dôvodom pre trest, ale vďaka nej sa zlepšujeme).
- ✓ Tvoríme školu spolu s deťmi. Deti spolurozhodujú, aktívne sa podieľajú na organizácii vyučovania.
- ✓ Podporujeme deti v ich objavovaní sveta cez zážitkové, hravé učenie. Dávame prednosť voľnému detskému prejavu pred drilom a memorovaním.
- ✓ Vážime si vlastný názor detí, podporujeme ich snahu otvorene sa vyjadriť, učíme ich prijať rozvojovú spätnú väzbu.
- ✓ Rozvíjame zdravý emocionálny život detí s cieľom nebáť sa prejaviť svoje city, byť všímavý, citlivý na potreby svoje i druhých.

Naša škola uplatňuje prvky otvoreného vyučovania, čo nám umožňuje prijímanie a používanie metód a foriem rôznych koncepcií výchovy a vzdelávania podľa schopností učiteľov a potrieb detí. Jednou z prioritných koncepcií je "Vysokoefektívne učenie".

Vysokoefektívne učenie, integrované tematické vyučovanie podľa S. Kovalikovej je orientované na rozvoj a upevňovanie jednotlivých zložiek vysoko efektívneho učenia, pričom dbáme hlavne na:

- ✓ bezpečné a podporujúce prostredie,
- ✓ zmysluplný obsah,
- ✓ možnosť výberu,
- ✓ spoluprácu,
- ✓ zážitky reálneho sveta,
- ✓ obohatené prostredie,
- ✓ primeraný čas,
- ✓ okamžitú spätnú väzbu,
- ✓ cielený pohyb,
- ✓ dokonalé zvládnutie.

Často využívané formy a metódy vyučovania na našej škole:

- ✓ **Zážitkové a tvorivé učenie:** Vyučovanie prostredníctvom simulovaných situácií a reálnych zážitkov podporuje hlbšie pochopenie učiva a dlhodobé zapamätanie.
- ✓ **Čítanie s porozumením a tvorba textov:** Riadené čítanie, čitateľské dielne a tvorba textov rozvíjajú schopnosť žiakov kriticky analyzovať a vyjadrovať sa k rôznym témam.
- ✓ **Otvorené a výskumné vyučovanie:** Žiaci sa učia "učiť sa", používajú rôzne zdroje informácií a aplikujú ich pri vlastnom výskume a experimentoch.
- ✓ **Projektové vyučovanie a interdisciplinárne projekty:** Dlhodobé projekty, ktoré integrujú poznatky z viacerých predmetov, podporujú tímovú prácu, kreativitu a aplikáciu vedomostí v praxi.
- ✓ **Problémovo orientované učenie a debaty:** Analyzovanie a riešenie konkrétnych problémov, zapájanie sa do diskusií a debát rozvíja kritické myslenie a schopnosť argumentovať.
- ✓ **Kooperatívne a rovesnícke vyučovanie:** Spolupráca v skupinách a učenie medzi rôznymi vekovými skupinami rozvíja sociálne zručnosti, tímovú prácu a zodpovednosť.
- ✓ **Digitálne vzdelávanie a inverzné vyučovanie:** Využívanie digitálnych nástrojov a online platforiem na učenie, pričom žiaci doma študujú nové témy a v škole ich aplikujú prostredníctvom praktických cvičení.
- ✓ **Samostatné štúdium a reflexia:** Pravidelný čas na samostatné štúdium, počas ktorého sa žiaci učia pracovať so zdrojmi a reflektovať svoje vlastné učenie.
- ✓ **Individuálne učenie s pomôckami:** Žiaci pracujú individuálnym tempom s učebnými pomôckami, ktoré podporujú samostatnosť a rozvoj rôznych zručností.

6. Učebný plán a učebné osnovy

Škola v oblasti učebných plánov, cieľov a obsahu vzdelávanie postupuje v zmysle Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie (ďalej len „ŠVP“), ktorý schválil dňa 31. 3. 2023 pod č. 2023/831:7-A2140 minister školstva a podľa ktorého sa môže uskutočňovať výchova a vzdelávanie od prvého ročníka v základných školách, s ktorými je uzavretá dohoda o experimentálnom overovaní.

Obsah vzdelávania je rozdelený na tri ucelené časti vzdelávacieho programu (ďalej len „cyklus“) s nasledovnou charakteristikou:

Prvý cyklus tvorí 1. až 3. ročník, zameriava sa na budovanie bezpečného prostredia, kde deti rozvíjajú schopnosť spoľahnúť sa na dospelého ako podporu, zároveň však postupne získavajú sebedomie a odolnosť pri riešení úloh a výziev samostatne (S **Tvojou** pomocou to zvládnem).

Druhý cyklus tvorí 4. a 5. ročník, ktorý charakterizujú vzťahy s rovesníkmi a spoločné riešenie problémov (**Ja** to dokážem, ja som schopný vstúpiť do spolupráce).

Tretí cyklus tvorí 6. až 9. ročník a charakterizujú ho environmentálne témy a témy celospoločenskej zodpovednosti (**My** to dokážeme).

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Prvý cyklus RUP	1. cyklus ŠuF					Druhý cyklus RUP	2. cyklus ŠuF				Tetí cyklus RUP	3. cyklus ŠuF					
			1.	2.	3.	spolu	voliteľne		4.	5.	spolu	voliteľne		6.	7.	8.	9.	spolu	voliteľne
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	Slovenský jazyk a literatúra	24	9	8	7	24		12	7	5	12		19	5	5	4	5	19	
	Anglický jazyk	3	2	2	3	7	4	6	3	4	7	1	12	3	4	4	4	15	3
	SPJ/RUJ	0				0		0			0		0					0	
MATEMATIKA A INFORMATIKA	Matematika	12	4	4	4	12		8	4	4	8		17	4	4	5	5	18	1
	Informatika	1		1	1	2	1	2	1	1	2		3	1	1		1	3	
ČLOVEK A PRÍRODA	Človek a príroda	3	1	1	1	3		4	2	2	4		16					0	
	Ako to funguje?	0				0				1	1	1		1				1	1
	Biológia	0				0					0			2	2	1	1	6	1
	Fyzika	0				0					0			1	1	2	2	6	
	Chémia	0				0					0				2	2	1	5	
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	Človek a spoločnosť	3	0	1	2	3		5	2	3	5		13					0	
	Ako to funguje?														1	1	1	3	3
	Občianska náuka	0				0					0			1	1	1	1	4	
	Geografia	0				0					0			2	1	1,5	1	5,5	1
	Dejepis	0				0					0			2	1	1,5	2	6,5	2
Etická výchova	3	2	2	2	6	3	2	2	2	4	2	4	2	2	2	2	8	4	
ČLOVEK A SVET PRÁCE	Človek a svet práce	3	1	1	1	3		2	1	1	2		4	1	1	1		3	
	Svet podnikania	0				0					0						1	1	
UMENIE A KULTÚRA	Hudobná výchova	3	1	1	1	3		2	1	1	2		3	1	1	1		3	
	Výtvarná výchova	3	1	1	1	3		2	1	1	2		4	1	1	1	1	4	
ZDRAVIE A POHYB	Telesná a športová výchova	6	2	2	2	6		4	2	2	4		8	2	2	2	2	8	
Casova dotacia v ročníkoch - ŠUF			23	24	25	72	8		26	27	53	4		29	30	30	30	119	16
Casova dotacia v ročníkoch - RUP		64	22	23	25	70	6	49	26	27	53	4	103	29	30	30	30	119	16

Obrázok č. 4: Učebný plán v kontexte troch cyklov

Poznámky k učebnému plánu:

Všeobecné poznámky:

Učebný plán vymedzuje týždenný počet vyučovacích hodín, pričom jedna vyučovacia hodina trvá 45 minút. V jednotlivých vzdelávacích oblastiach sa uprednostňuje vyučovanie v 90 minútových blokoch.

Predmety s dotáciou 1 hodina je možné v druhom a treťom cykle učiť intenzívne v blokoch tak, že ciele a vzdelávacie štandardy, ako aj hodnotenie budú realizované len v jednom zo školských polrokov. To znamená, že na vysvedčení žiak dostane z predmetu hodnotenie len prvý alebo druhý polrok. V každom ročníku 1. a 2. cyklu sa realizujú didaktické hry, v ročníkoch 3. cyklu sú to účelové cvičenia, pričom v 1. cykle takýto deň trvá 5 vyučovacích hodín a v 2. a 3. cykle predstavuje 6 vyučovacích hodín. Východiskom pri ich organizovaní sú vzdelávacie štandardy vzdelávacej oblasti zdravie a pohyb. V časti ŠkVP s názvom Integrácia vzdelávacieho obsahu sú zverejnené 4 tematické dni za polrok pre každý ročník 2. a 3. cyklu v rozsahu 6 hodín na jeden tematický deň.

Vzdelávacia oblasť JAZYK A KOMUNIKÁCIA

Slovenský jazyk

Slovenský jazyk je možné vyučovať v 90 minútových blokoch, časť hodín tvoria 45 minútové vyučovacie hodiny. Vyučovanie je zamerané na kvalitné správne zvládnutie gramatických javov, rozvoj čítania s porozumením, rozvoj kritického myslenia, tvorivé písanie, a tiež rozvoj prezentačných zručností. V predmete slovenský jazyk sa zameriavame viac na praktické využitie jazyka ako prostriedku na vyjadrenie sa. V škole píšeme písaným typom písma „**Comenia script**“. Je to jednoduchší typ písma, ktorý je pre žiaka prijateľnejší, navyše je vhodnejší pre ľavákov, či žiakov so špecifickými poruchami učenia (tzv. dysporuchy).

Cudzí jazyk

Prvým cudzím jazykom na našej škole je anglický jazyk, ktorý sa vyučuje od prvého ročníka. Veľkú pozornosť venujeme aktivitám zameraným na vlastnú tvorbu jazykových prejavov s cieľom rozvíjať schopnosť argumentácie a kritického myslenia. Anglický jazyk integrujeme s inými predmetmi, v rámci celoročných tém. Od 6. ročníka je **jedna hodina vyučovaná lektorom** (v 9. ročníku sú to dve vyučovacie hodiny s lektorom za týždeň) s cieľom zvýšiť úroveň komunikačných zručností v anglickom jazyku. Ako druhý cudzí jazyk ponúkame žiakom 7. až 9. ročníka ruský a španielsky jazyk v počte dve hodiny týždenne.

Vzdelávacia oblasť MATEMATIKA A INFORMATIKA

Informatika

V predmete informatika rozvíjame u žiakov digitálne zručnosti a prácu s informáciami, pričom sa systematicky venujeme témam spojeným s bezpečnosťou na internete, ochranou súkromia, informačnou etikou, a tiež kritickým myslením v online prostredí. Naším zámerom je naučiť mladších žiakov efektívne využívať mobily v procesoch vlastného učenia. Žiakov 3. cyklu je nevyhnutné vzdelávať v oblasti využívania umelej inteligencie a jej dopadu na náš každodenný život. ITK technológie okrem predmetu Informatika využívame aj pri integrácii vzdelávacieho obsahu v rámci všetkých troch cyklov.

Matematika

Škola pracuje s **matematikou podľa profesora Hejného** od školského roku 2013/14. Matematika pri učení čerpá zo života a z dlhoročných skúseností profesora Hejného. Jeho učenie je postavené na pochopení matematických súvislostí a vedie žiakov ku kritickému mysleniu a riešeniu problémov. Vo všetkých vzdelávacích cykloch aplikujeme Hejného metódu vyučovania matematiky. Zameriavame sa nielen na rozvoj matematických schopností žiakov, ale podporujeme aj ich logické uvažovanie, analytické myslenie a schopnosť riešiť problémy. Žiaci sa učia samostatne uvažovať, argumentovať a vyhodnocovať informácie. Zároveň sa u nich rozvíjajú dôležité životné zručnosti ako vytrvalosť, presnosť a spolupráca.

Vzdelávacia oblasť ČLOVEK A PRÍRODA

Človek a príroda

V zmysle nového ŠVP predmet Človek a príroda vyučujeme v 1. až 5. ročníku v 90 minútových blokoch.

Biológia, Chémia, Fyzika

Predmety Biológia, Chémia, Fyzika učíme v 6. až 9. ročníku, pričom počas realizovania laboratórnych prác v predmete Fyzika a Chémia žiakov delíme na skupiny. Biológiu vyučujeme intenzívne v 90 minútových blokoch v prvom alebo druhom polroku školského roka podľa jednotlivých ročníkoch, pričom od 4. ročníka po 8. ročník ju integrujeme s Geografiou v rámci projektu Expedícia.

Ako to funguje

Cieľom predmetu „Ako to funguje?“ je okrem sprostredkovania vedomostí hlavne podnecovanie rozvoja schopností, ale aj zručností potrebných v prírodných, a tiež spoločensko-vedných predmetoch. Prepájaním činnosti viacerých predmetov žiaci zistia, že veci v prírode a spoločnosti nefungujú oddelenie, ale že sa navzájom ovplyvňujú a dá sa na ne pozeráť z rôznych hľadísk. Ak chcú žiaci poznať správne vysvetlenie rôznych prírodných a spoločenských javov, budú sa o nich musieť buď dočítať niekde inde ako v jednej konkrétnej učebnici, alebo naň budú musieť prísť sami. Nemyslíme pritom „každý sám“, často je veľmi užitočné predebatovať veci minimálne vo dvojici, skupine alebo aj v rámci celej triedy. Je veľmi pravdepodobné, že v diskusii narazia na rôzne tvrdenia, ktoré by si radi overili nejakým experimentom. Pokusy/experimenty sú veľmi užitočné nástroje na spoznávanie javov v prírode a spoločnosti. Niekedy nám jednoduchý pokus/overovanie povie oveľa viac než komplikované teoretizovanie. Kto neverí, nech porozmýšľa, potom nech robí pokusy a nakoniec nech znova porozmýšľa, čo mu vlastne výsledky pokusov hovoria. Žiaci nepotrebujú vždy vedieť hneď výsledok, celú odpoveď priamo bez vlastného hľadania a nachádzania. Považujeme za správne pokúsiť sa vziať ich do problému a nechať ich, nech si s ním poradia, ako vedia. Chceme ich zároveň viesť k diskutovaniu, experimentovaniu, hľadaniu správnych informácií, ale aj iným zručnostiam. Chceme, aby dokázali prezentovať a argumentovať. Sledujeme však aj iné ciele - ponúknuť žiakom väčšiu možnosť výberu pri získavaní a spracovaní informácií rôznymi formami cez rovesnícke vzdelávanie, námetové, zážitkové, kooperatívne a projektové vyučovanie. Výstupy žiakov sú následne prezentované na spoločných podujatiach,

ktorými sú konferencie ako oslavy učenia, trhy vlastných výrobkov, výstavy, divadelné predstavenia, odborné prezentácie a iné.

Oblasti a stručný obsah v jednotlivých ročníkoch :

5. ročník – „Ako to funguje“ v prírode - žiaci sa venujú bádaniu prírody, budú okrem iného napr. skúmať život včiel, pozrú sa na oko ako najdokonalejší prístroj slepej prírody, ale svoju pozornosť zamerajú aj na chémiu a fyziku v kuchyni, odhalia záhady zeme.

6. ročník – „Ako to funguje“ v ekológii - v znamení Ekostopy sa bude niesť ATF u šiestakov, so zameraním na zvýšenie záujmu o intenzívnu ochranu prírody a environmentálneho vedomia u žiakov prostredníctvom ekologického pestovania zeleniny a bylín v školskej záhradke, návštev bio-farmy, ale aj prostredníctvom inovatívneho učenia sa v prírode.

7. ročník - „Ako to funguje“ v médiách – zamyslenie sa nad otázkami „Svet on-line?“, „Čo ponúkajú médiá?“, „Prečo môžu byť médiá pre nás nebezpečné?“. Žiaci sa naučia lepšie chápať správy a informácie v médiách, zamyslia sa nad ich podstatou a príčinou ich zverejnenia, pričom budú formovať svoje názory a rozvíjať kritické myslenie. Súčasťou vzdelávacích procesov bude pochopenie využívania AI v osobnom aj spoločenskom živote.

8. ročník – „Ako to funguje“ v kultúre – žiaci tohto ročníka sa budú venovať najmä rôznym javom v spoločnosti cez umenie a estetiku, naučia sa využívať svoje zmysly na lepšie chápanie umenia a kultúry, a tak budú vedieť kvalitnejšie podporiť rozvoj duševného a citového zdravia seba a svojich najbližších. Prepájanie minulosti s prítomnosťou cez dianie v kultúre, uvedomenie si, že všetko, čo človek robí, tvorí celý jeho život nie je len o materiálnych veciach, ale hlavne o vzťahoch, citoch, emóciách v rôznych jeho prejavoch.

9. ročník – „Ako to funguje“ v spoločnosti – záverečný ročník sa bude niesť v znamení rozmyšľania o význame praktických činov v službách iným ľuďom, komunitám, spoločnosti, ale aj o vlastnom sebarozvoji každého žiaka, ktorého súčasťou je rozvíjať svoj talent, venovať sa športu, absolvovať dobrodružnú expedíciu, a tiež angažovať sa ako dobrovoľník, pričom pri stanovovaní výziev žiaci môžu využiť spoluprácu v rámci projektu Roots and Shoots, prípadne projektu Servis Learning. Zapojením sa do programu DofE žiaci rozvíjajú najmä sebaopoznanie, empatiu, spoluprácu, zodpovednosť, komunikáciu a participáciu vo veciach verejných.

Vzdelávacia oblasť ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

V zmysle nového ŠVP predmet človek a spoločnosť vyučujeme v 1. až 5. ročníku v 90 minútových blokoch.

Od 6. ročníka vyučujeme túto vzdelávaciu oblasť v predmetoch dejepis, geografia a etická výchova. Posilňujeme v predmetoch **dejepis a geografia a etická výchova**. Uvedomujeme si dôležitosť týchto predmetov pre výchovu a vzdelávanie našich žiakov a z tohto dôvodu chceme zvyšovať národné povedomie, občiansku participáciu a orientáciu v dnešnom rýchlo meniacom sa svete. Dôležité je viesť žiakov ku kritickému mysleniu a uvažovaniu v súvislostiach, spájaní teórie s praxou, uvedomovaniu si svojich postojov k rôznym spoločenskovedným problémom a otázkam. Hlavným cieľom **v dejepise** je dosiahnuť u žiakov rozvíjanie spôsobilostí orientovať sa v čase a priestore, v regionálnych a národných dejinách, a tiež v umeleckej gramotnosti, v štátoprávnej a ľudskoprávnej gramotnosti, vo finančnej gramotnosti a trhovej ekonomike cez

udalosti v dejinách celého sveta, Európy, ako aj nášho štátu s prepojením na spoločnosť, prírodu a svet okolo nás.

Geografia sa sústreďuje na väzby prírody a ľudskej spoločnosti. Vzhľadom na nárast problémov, vyplývajúcich z aktivít človeka a ich dopadu na prírodné prostredie i na spoločnosť, žiaci získajú aj skúsenosti ako reagovať na zmeny v priestore, pochopiť ich a v budúcnosti riešiť. Poznanie vzájomných väzieb v krajine umožňuje zmeniť súčasný stav a pričiniť sa o rozvoj Slovenska a jeho regiónov. Vedieť pracovať s mapou, čítať ju, analyzovať obsah mapy a interpretovať ho, orientovať sa podľa mapy či GPS tvoria jej hlavné kompetencie, ktoré žiak využíva najmä pri cestovaní.

Etická výchova je profilový predmet nášho ŠkVP. Témy etickej výchovy sú rozvíjané v rámci ranných komunit, piatkových hodnotiacich komunit a zároveň sú integrované do všetkých školských aktivít. Cieľom etickej výchovy je vychovať žiakov, ktorí sú nielen vedomostne vybavení, ale aj morálne zodpovední. Naším cieľom je vychovať žiakov, ktorí sú si vedomí svojej hodnoty, ktorí dokážu budovať zdravé vzťahy a ktorí konajú zodpovedne voči sebe i ostatným. Etická výchova poskytuje významný priestor na zavádzanie a priebežné vyhodnocovanie životných zručností v zmysle metodiky Rozvoja životných zručností. Preto je časová dotácia etickej výchovy v našej škole výrazne posilnená.

Vzdelávacia oblasť ČLOVEK A SVET PRÁCE

Cieľom predmetu **Človek a svet práce** je naučiť žiakov základy pracovných zručností. Zároveň ponúka možnosť osvojenia si zručností a návykov pri práci s rôznymi materiálmi a najbežnejším technickým náradím s prepojením na ekonomiku domácnosti. Svet práce a techniky oboznamuje žiakov s ďalším možným druhom ich budúceho povolania. V rámci dostupných možností využívame priestory aj mimo školy.

V predmete **Svet podnikania** je snaha rozvíjať výchovu k podnikavosti žiakov tak, aby pochopili skutočné ekonomické väzby v spoločnosti a pôvod peňazí, ako obeživa, s ktorými sa každodenne stretávajú. Je to predmet, ktorého cieľom je hravou formou priblížiť žiakom svet podnikania. Žiaci si založia vlastnú firmu, pracujú s reálnymi faktami a informáciami z trhu, tvoria si vlastný podnikateľský plán. Dôležité je, aby sa žiaci „hrali“ na fungujúcu firmu, a tak získali pozitívny vzťah k podnikaniu, ktorý je sprevádzaný plánovaním a zodpovednosťou. Podnikanie nie je samoučelná záležitosť, ale prostriedok ako produktívnou prácou získať peniaze.

Vzdelávacia oblasť UMENIE A KULTÚRA

Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra je reprezentovaná vyučovacími predmetmi, ktorými sú **Hudobná výchova** a **Výtvarná výchova**. V nich je vytvorený priestor pre integrovanie všetkých druhov umenia: hudobného, výtvarného, vizuálneho, audiovizuálneho, tanečného, literárneho aj dramatického. Rôzne druhy umenia umožňujú reagovať na podnety z rôznych oblastí života a vyjadrovať sa prostredníctvom symbolických a metaforických foriem. Spoznávaním umeleckých artefaktov naprieč druhmi umenia a dejinami sa žiaci identifikujú s vlastnou kultúrou a jej prejavmi, ale tiež konfrontujú s kultúrnymi prejavmi iných, čo vedie k pozitívnemu a obohacujúcemu vnímaniu interkultúrnych vzťahov.

Ťažiskom vzdelávacej oblasti je tvorivosť, ktorú žiaci uplatňujú a rozvíjajú pri rôznych činnostiach,

ktorými sú objavovanie, experimentovanie, tvorba, sebvýjadrovanie, tvorivé interpretovanie, stvárňovanie, reflektovanie.

Vzdelávacia oblasť ZDRAVIE A POHYB

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára u žiaka priestor pre rozvoj pohybovej a zdravotnej gramotnosti so zameraním sa na osvojenie vedomostí a zručností súvisiacich so zdravým spôsobom života, pohybovou aktivitou. Zdravotná gramotnosť znamená dosiahnutie úrovne vedomostí, osobných zručností a sebadôvery pri prijímaní opatrení na zlepšenie osobného a komunitného zdravia zmenou osobného životného štýlu a životných podmienok. Učebný plán obsahuje 2 hodiny telesnej a športovej výchovy za týždeň, ktoré sú v každom ročníku doplnené o ďalších 33 hodín ročne. Tieto hodiny sú realizované v každej triede formou kurzov, prípadne Škôl v prírode nasledovne:

- ✓ didaktické dni (1. a 2. cyklus) a účelové cvičenia (3. cyklus) 6 hodín
- ✓ škola v prírode v každej triede 25 hodín

Zároveň sa pohybovej činnosti na 1. a 2. cykle venujeme počas 20 minútovej tzv. „behacej prestávky“, ktorú deti trávajú väčšinou v exteriéri školy.

Učebné osnovy

Tvoria vlastný didaktický program vzdelávania pre každý cyklus podľa vzdelávacích oblastí. Vychádzajú zo Štátneho vzdelávacieho programu a reflektujú profil absolventa a zameranie školy. Učebné osnovy tvoria samostatnú, neoddeliteľnú prílohu školského vzdelávacieho programu spolu s učebnými osnovami integrovaných tém realizovaných počas tematických dní.

7. Integrácia vzdelávacieho obsahu

Obsah kurikula je prepojený s poslaním školy - efektívne učiť to, čo je pre život potrebné, vychovávať zodpovedných občanov, pričom sa dôraz kladie na prepojenie (integráciu) obsahov učebných predmetov spolu s rôznymi kontextami, napríklad s najbližším okolím žiakov, profesiami ich rodičov a pod. tak, aby sa stali pre žiakov zmysluplnými.

Ako sme tvorili zmysluplný obsah

Zmysluplný obsah učiva vychádza zo skutočného života, prirodzeného sveta okolo nás, nadväzuje na už získané skúsenosti žiakov, a zároveň je dostatočne bohatý na to, aby vytváral priestor na vyhľadávanie vzorových schém /vzorcov ako prostriedku na rozoznávanie alebo vyhľadávanie významu. Cieľom je učenie vo viacerých kontextoch a rozvoj vyšších úrovní myslenia (analýza, hodnotenie, syntéza), a tiež životných zručností potrebných pre život. Z toho dôvodu je dôležitý aj výber a usporiadanie obsahu učiva, na základe ktorého sa kompetencie rozvíjajú.

Cielene sa venujeme integrácii vzdelávacieho obsahu, pričom v 3. cykle sa zameriavame na využívanie odborných učební. Kmeňové triedy sa zároveň stali odbornými učebňami s potrebnými pomôckami. Zároveň sme vytvorili ročníkové témy pre všetkých 9 ročníkov (viď. obrázok 5).

Obrázok č. 5: Ročníkové témy

Z obrázku vidieť, že obsah učiva v 1. cykle je fokusovaný na témy z bezprostredného okolia žiaka. 2. cyklus sa venuje poznaniu domova, a tiež toho, čo je za dverami domova. Skúma základy všetkého, čo tvorí prírodu a spoločnosť, pričom skúma miesto pôvodu prírodných aj spoločenských javov.

V 3. cykle sa žiak vydáva na cestu poznania, pričom spoznáva vzťahy. Zisťuje, že na základe vzťahov vznikajú spoločnosti, ktorým sa žiak venuje v 8. ročníku. V poslednom ročníku štúdia žiak premýšľa a vyhodnocuje stopy, ktoré človek po sebe zanecháva, a zároveň na základe mapovania potrieb sám zanecháva svoju stopu v Škole u Filipa.

Tematické dni a učebné osnovy integrovaných tém

Na škole počas školského roka realizujeme 4 celoškolské tematické dni (2 za polrok), pričom každá téma je realizovaná počas 6 vyučovacích hodín, prípadne 3 vyučovacích blokov nasledovne:

NÁZOV TÉMY TERMÍN	CIEĽ	PRIEREZOVÁ GRAMOTNOSŤ	FORMY A METÓDY
Zdravý životný štýl (október)	Podporiť u žiakov rozvoj fyzického a duševného zdravia prostredníctvom pravidelného pohybu, tréningu relaxačných techník a získavania poznatkov o zvládaní stresu (tento cieľ kombinuje fyzické aktivity s mentálnou pohodou a vzdelávaním o biochemických procesoch v tele).	Sociálna a emocionálna Občianska	Relaxační techniky, Živé knižky Hormóny šťastia a ich vplyv na telo Zvládanie stresu, Zdravé jedlo Pohybové aktivity
Vianočné dielničky (december)	Vytvoríť príjemné a tvorivé prostredie, v ktorom deti spolu s rodičmi, starými rodičmi, učiteľmi a súrodencami strávia spoločný čas. Prostredníctvom workshopov podporiť vzájomné vzťahy, rozvoj kreativity a budovanie komunitného ducha školy (tento cieľ zdôrazňuje spoluprácu, tvorivosť a budovanie komunity).	Environmentálna Finančná Občianska	Príprava dekorácií z recyklovateľných materiálov Workshopy Zbierka Dražba vyrobených vecí Pečenie a zdobenie
Brána do sveta príbehov (marec)	Podporiť rozvoj čitateľskej identity žiakov v rámci interaktívnych aktivít zameraných na objavovanie radosti z čítania. Organizovaním happeningu a burzy kníh vytvoríť prostredie, v ktorom žiaci budú zdieľať svoje obľúbené knihy, objavovať nové príbehy a posilňovať svoju lásku k literatúre (tento cieľ zdôrazňuje zážitkový prístup k čítaniu a podporu čitateľskej kultúry medzi žiakmi).	Čitateľská a vizuálna Digitálna	Happening v centre Banskej Bystrice, Burza kníh Čitateľské dielničky Výtvarné a digitálne spracovanie príbehov Dramatizácia príbehov
Modro-zelené čarovanie (Jún)	Rozvíjať u žiakov záujem o prírodu a životné prostredie prostredníctvom objavovania modrých a zelených prvkov v prírode. Zapojiť žiakov do rôznych modro-zelených experimentov a tvorivých aktivít, vrátane prípravy modro-zelených dobrôt, a tak prehĺbiť vedomosti o prírodných javoch a farbách okolo nás (tento cieľ spája praktické experimentovanie s objavovaním prírody, podporuje zážitkové učenie a zvyšuje ekologické povedomie žiakov).	Environmentálna Finančná Digitálna Čitateľská a vizuálna	Workshopy zamerané na pozorovanie a pokusy v prírode Príprava jedla z lokálnych zdrojov Prednášky

Ďalšie 4 tematické dni za školský rok (2 za polrok) sú realizované v rámci ročníkových tém, to znamená pre pre každý ročník individuálne v zmysle Štátneho vzdelávacieho programu (vid'. obrázok č. 6 a 7). Ku každej téme sú vypracované učebné osnovy, ktoré obsahujú cieľ integrovanej témy, integrované predmety a ich výkonové a obsahové štandardy, prierezové témy, rozvíjané životné zručnosti, maticu aplikačných úloh, postup pri realizovaní integračnej témy, a tiež zdroje a materiály. Učebné osnovy týchto integrovaných tém tvoria neoddeliteľnú prílohu Školského vzdelávacieho programu. Témy väčšinou pochádzajú zo vzdelávacej oblasti Človek a príroda a zo vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť. Tieto témy sú postupne integrované do predmetov ostatných vzdelávacích oblastí.

NÁZVY TEMATICKÝCH DNÍ

II. CYKLUS

4. ročník

- **Kolko obrov stráži Banskú Bystricu?** – Je všetko v povestiach pravda?
- **Čo sa stane so zjedeným jablkom?** – Akú vzdialenosť prejde jablko v tele človeka?
- **Na čaji s Ľudovítom Štúrom** – Čo by bolo, keby?
- **Soľ nad zlato pre Červenú čiapočku** – Sú všetky ľudové rozprávky na jedno kopyto?
- **S Matejom Belom na potulkách po rodnom meste** – Čo sa skrýva v Thurzovom dome?
- **Mala by sa srnka báť vlka?** – Sýty hladnému neverí
- **Potrebuješ vo vesmíre baterku?** – Svieta hviezdy?
- **Nájdí svoj sever** – Prečo všetky rieky vedú na Sever?

5. ročník

- **Prečo sa Zem trasie?** - Čo robia seizmické vlny? Čo sa stalo na Pompejách?
- **Prečo ubúdajú motýle?** - Aký vplyv má znečistenie ovzdušia a teplotné zmeny? Čo sú pesticídy a herbicídy?
- **Prečo má bocian dlhý zobák?** - Na čo všetko slúži zobák? Rozprávajú sa aj bociany?
- **Cesta pravekým lesom.** – Čo bolo skôr? Bronz alebo železo? Oheň - pomocník alebo ničiteľ?
- **Vo svete rozprávok.** – Ako by dnes princ zachraňoval Šípkovú Ruženku?
- **Cesta v čase** – Poznáš svoje korene? Potrebuješ na cestu v čase auto?
- **Lietaš v tom tiež** – Všetky vtáky odlietajú? A prečo sa znovu vracajú?
- **Cesta do stredu Zeme** – Je naozaj Zem guľatá? Ako dlho by trvalo kým by sme sa dostali do stredu Zeme?

NÁZVY TEMATICKÝCH DNÍ

CESTA

6

1 POHYB: Tancujúce včely

2 MIESTA: Kultúra, menšiny, náboženstvá

3 PREKÁŽKY: Ako na konflikty?

4 ZÁŽITOK: Ázijská súmernosť v umení: Notan a mandaly

VZŤAHY

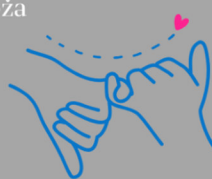
7

1 IMPULZ: Dotyk a koža

2 POMER: Oheň a ľad

3 ENERGIA: Za všetko možu hormóny?

4 REAKCIA: Reakcia na 1. svetovú vojnu - zmena myslenia

SPOLOČENSTVÁ

8

1 EVENTOVÉ AFÉRKY:
Na rade je človek - srdce

2 SYMBIÓZA: The Power of Image

3 HIERARCHIA:
The food pyramide

4 NORMA: Do čoho sa zmestí ľudský život?

STOPA

9

1 NEEDS: Má každý čo potrebuje?

2 MÁ TO ZMYSEL?
Mýty a fakty o udalostiach

3 MOJA ZMENA: Get involved -
Zanecháš stopu?

4 MiniMaturita

8. Hodnotenie žiakov

Všeobecné zásady hodnotenia

V našej škole chceme naučiť dieťa učiť sa. Ukázať mu možnosti a spôsoby ako zdolávať množstvo informácií, nie kvôli známkam, ale kvôli sebe samému. V škole sa dieťa nielen vzdeláva, ale formuje sa aj jeho osobnosť. A to je možno ešte dôležitejší proces ako samotné učenie. Preto v škole používame prevažne formatívny spôsob hodnotenia žiakov.

Formatívne hodnotenie (pochádza z latinského slova *“formo”* - tvarovať, dávať tvar) je proces zameraný na pozitívny rozvoj osobnosti žiaka, na zisťovanie a hodnotenie zmien jeho vedomostí, zručností, schopností, postojov oproti predchádzajúcemu stavu, na porovnanie žiaka so sebou samým v čase. Pribežne mu poskytuje užitočnú informáciu o tom, kde sa práve žiak nachádza, a tiež čo má robiť, aby sa posunul ďalej, aby sa naučil niečo nové.

Hodnotenie tvorí základy **pre rozvoj metakognitívnych procesov**, cieľom ktorých je, aby žiak:

- ✓ zvládol nastavenie vlastných stratégií učenia na základe poznania svojich silných a slabých kognitívnych stránok a osobnostných preferencií, a tak samostatne reguloval svoje učenie,
- ✓ vedel efektívne nastaviť ciele a výzvy na ďalšie vzdelávania, a tak dosahoval študijné úspechy.

Hodnotenie žiaka sa vykonáva podľa úrovne dosiahnutých výsledkov vo vyučovacom predmete:

- a) priebežne počas školského roka a
- b) súhrnne na vysvedčení za prvý polrok a druhý polrok školského roka.

V 1.-5. ročníku sa **priebežné a súhrnné hodnotenie** vo všetkých vyučovacích predmetoch sa vykonáva formou slovného hodnotenia.

V 6. ročníku sa **priebežné hodnotenie** vo všetkých vyučovacích predmetoch vykonáva formou slovného hodnotenia.

6. ročník - súhrnné hodnotenie	
ANJ, INF, BIO, DEJ	klasifikácia (známka)
SJL, MAT, CJ, FYZ, GEG, HUV, VYV, TEV V, THD, OBN, ATF, ETV	“aktívne absolvoval”

V 7. ročníku **priebežné hodnotenie** vo všetkých vyučovacích predmetoch vykonáva formou

slovného hodnotenia.

7. ročník - súhrnné hodnotenie	
SJL, MAT, FYZ, GEG	klasifikácia (známka)
ANJ, CJ, INF, DEJ, BIO, CHE, HUV, VYV, TEV, THD, OBN, ATF, ETV	“aktívne absolvoval”

V 8.-9. ročníku sa **priebežné hodnotenie** vo všetkých vyučovacích predmetoch vykonáva formou slovného hodnotenia.

8. – 9. ročník - súhrnné hodnotenie	
SJL, ANJ, CJ, MAT, INF, CHE, FYZ, BIO, GEG, DEJ,	klasifikácia (známka)
HUV, VYV, TEV, THD, OBN, ATF, ETV, Svet podnikania	“aktívne absolvoval”

Podklady pre hodnotenie žiakov získava učiteľ priebežne aj jednorazovo. Medzi priebežné spôsoby patrí pozorovanie žiaka (jeho prejavov, prístupu, aktivity) a žiacke portfólio (súbor prác, pracovných listov, ktoré si žiak priebežne zbiera a ukladá). K jednorazovým spôsobom patrí ústne hodnotenie, písomné práce, tematické práce (referáty, projekty, dlhodobejšie úlohy), výtvarné práce, hudobné prejavy, športové výkony. Učiteľ získava podklady pre hodnotenie aj konzultáciami s ostatnými pedagógmi, podľa potreby s odborníkmi (špeciálny pedagóg, školský psychológ).

Sebahodnotenie žiaka

Hodnotenie výsledkov vzdelávania žiaka prebieha obojsmerne, tzn. hodnotením zo strany vyučujúceho a sebahodnotením žiaka. **Sebahodnotenie žiaka** prebieha priebežne aj jednorazovo. Žiaci sú k nemu v priebehu celej školskej dochádzky cieľavedome vedení. Učia sa objektívne hodnotiť výsledky svojej práce aj svojho konania.

Rodičia a hodnotenie

Za výchovu a vzdelanie svojho dieťaťa zodpovedá rodič, a preto by mal na ňom aj participovať. Minimálne by mal vedieť, čím sa jeho dieťa zaoberá v škole. Nemyslíme tým, že by mal doma dieťa denne skúšať a zisťovať tak, „čo sa v škole učia“. Rodič v našej škole je pravidelne informovaný o dianí v škole prostredníctvom **komplexného informačného systému EduPage**, odkiaľ získa informácie o postupe pri preberaní učiva, o aktivite žiaka na hodine aj o výsledku jeho snaženia (o dosiahnutej výsledkoch), a tiež aj informácie o jeho správaní.

Ž-U-R

Okrem takéhoto písomného kontaktu s rodičmi, máme systém plánovaných stretnutí rodiča, dieťaťa a učiteľa. Takéto stretnutie trvá cca polhodinu a prebieha minimálne 2-krát počas školského roka. Zúčastňuje sa ho rodič, dieťa, učiteľ. Rodič sa tak môže porozprávať o napredovaní dieťaťa, dáva spätnú väzbu učiteľovi, hlavnú časť tvorí priestor na vyjadrenie dieťaťa. Učiteľ z takéhoto stretnutia vyhotovuje písomný zápis s podpisom rodiča, ktorý obsahuje dohody v procesoch učenia sa na ďalšie obdobie.. Zápis je súčasťou pedagogickej dokumentácie o žiakovi. Zápis slúži ako kontrolný nástroj pre rodiča, učiteľa aj vedenie školy.

V 1. a 2. cycle sa Ž-U-R stretnutia zúčastňuje rodič, žiak, triedny tím, prípadne prizvaní učiteľa. V 3. cycle sa počas Ž-U-R stretnutia rodič aj dieťa stretne so viacerými učiteľmi s cieľom získať informácie a dosiahnutých výsledkov v danom predmete nie prostredníctvom triedneho tímu, ale priamo od učiteľa, ktorý predmet vyučuje.

Správanie

Hodnotenie správania sa odvíja od dodržiavania Vnútroškolného poriadku školy. Žiaci sú spolutvorcami pravidiel správania sa triedy, školy. Dostávajú od učiteľa spätnú väzbu na dodržiavanie pravidiel počas ranných komunit, majú právo hodnotiť dodržiavanie pravidiel, vylepšovať ich. Pokiaľ nastane problém, ktorý nedokáže riešiť žiak a učiteľ, učiteľ informuje rodiča a hľadajú riešenie problému spoločne. (Učiteľ pripraví záznam zo stretnutia).

MiniMaturita

Od školského roka 2017/18 sme zaviedli MiniMaturitu, v ktorej u absolventov overujeme úroveň jazykovej a prírodovednej gramotnosti. Žiak získa certifikát o overení každej z uvedených gramotností, pričom jazyková gramotnosť je overená podľa kritérií Európskeho referenčného rámca a prírodovedná gramotnosť obsahuje overenie prírodovedných javov v troch aspektoch – biologické procesy, chemické procesy a fyzikálne procesy a ich dokazovanie v žiakom zvolenej téme.

9. Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Škola poskytuje vzdelávanie inkluzívnym prístupom, to znamená, že výchova a vzdelávanie je uskutočňované spoločne pre všetkých žiakov na základe rovnosti príležitostí a rešpektovania ich výchovno-vzdelávacích potrieb a individuálnych osobitostí. Vzdelávanie všetkých žiakov ako i žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami je realizované plným začlenením v bežnej triede. Profil absolventa žiaka so zdravotným znevýhodnením je zhodný s profilom absolventa školy s rešpektovaním na daný druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia.

Škola vytvára pre žiakov inkluzívne podmienky prostredníctvom poskytnutých podporných opatrení, realizovaných s pomocou Školského podporného tímu a všetkých učiteľov ako aj zákonných zástupcov žiakov.

Podporné úrovne žiakov:

1. stupeň podpory: všetci žiaci (všeobecná podpora),
2. stupeň podpory: žiaci v riziku (cieľená podpora),
3. stupeň podpory: žiaci vyžadujúci komplexnú podporu (špecifická podpora)

Všetci žiaci školy v podpornej úrovni 1. stupňa sú podporení predovšetkým činnosťami vykonávanými pedagogickými zamestnancami a členmi školského podporného tímu v rámci hlavnej výchovno-vzdelávacej činnosti.

Žiaci v riziku (cieľená podpora) v podpornej úrovni 2. stupňa – sú žiaci s inkluzívnymi potrebami, ktoré vyžadujú intenzívnejšiu podporu ako na podpornej úrovni 1.

Žiaci vyžadujúci komplexnú podporu (špecifická podpora) v podpornej úrovni 3. stupňa – sú žiaci s inkluzívnymi potrebami, ktoré vyžadujú individualizovanú komplexnú podporu širšieho multidisciplinárneho tímu ako na podpornej úrovni 2.

Pri hodnotení vychádza učiteľ z odporúčaní podporného opatrenia ako aj z odporúčaní centra špeciálno-pedagogického poradenstva a centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. Individuálne a komplexné sa posudzuje, nakoľko žiak naplnil ciele, ktoré sú v súlade s jeho individuálnym výchovno-vzdelávacím programom. Žiak je hodnotený s ohľadom na svoje možnosti a schopnosti, je posudzovaná jeho snaha a pokrok voči sebe samému. Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa vzdelávajú na základe Individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu, ktorý vypracuje učiteľ v spolupráci s inkluzívnym tímom školy a s podporou príslušných poradenských zariadení.

Školský podporný tím

Škola disponuje v súlade s § 84a zákona č. 138/2019 Z. z. školským podporným tímom zloženým zo školského psychológa, školského špeciálneho pedagóga, pedagogických asistentov a kariérneho poradcu. Tím úzko spolupracuje najmä s odborníkmi z Centra poradenstva a prevencie v Banskej Bystrici, triednymi učiteľmi, učiteľmi, rodičmi a žiakmi. Členovia tímu majú príslušnú kvalifikáciu a špecializované vzdelávania určené na výkon svojich funkcií a poskytujú žiakom, rodičom a učiteľom rozmanité služby:

- ✓ poradenstvo žiakom, rodičom a zamestnancom,
- ✓ prevenciu a intervenciu, mediáciu po konflikte alebo ťažkej situácii,
- ✓ kariérové poradenstvo žiakom a rodičom,
- ✓ preventívne programy a aktivity v triedach,
- ✓ podporu učiteľom počas vyučovania,
- ✓ depistáže a orientačnú diagnostiku,
- ✓ besedy, diskusie a vzdelávanie pre rodičov a zamestnancov, účasť na rodičovských združeniach a podobne.

Činnosť odborného tímu sa riadi platnou legislatívou, pracovnou náplňou, školským vzdelávacím programom a metodickým usmerňovaním centra poradenstva a prevencie (CPP) v našom okrese, pričom najväčšiu podporu poskytuje žiakom so ŠVVP.

10. Výchovný program ŠKD

Ciele a poslanie výchovy sú nasledovné:

- ✓ rozvíjať schopnosť žiaka reálne poznávať seba samého a svoju sociálnu pozíciu s dôrazom na sebadôveru a vedomie vlastnej identity,
- ✓ dosiahnuť radosť z učenia a vlastnej práce, rozvíjať schopnosť a túžbu samostatne sa učiť, poznávať nové veci,
- ✓ rozvíjať mnohostranné vnímanie, predstavivosť, plné prežívanie skutočnosti a mnohostranné spôsoby sebavyjadrenia žiaka,
- ✓ rozvíjať základné myšlienkové operácie a druhy myslenia s dôrazom na hodnotiace a tvorivé myslenie,
- ✓ získať základné poznatky o človeku, prírode, o vlastnej krajine, spoločnosti, hlavných ľudských činnostiach, poznať súvislosti medzi nimi a vedieť ich použiť,
- ✓ získať pozitívny vzťah k umeleckej, športovej a pracovnej činnosti a rozvíjať zručnosti žiaka a tvorivosť v nich,
- ✓ získať základné mravné a sociálne skúsenosti, ktoré budú základom pre vytváranie pozitívnej hodnotovej orientácie vo vzťahu k sebe a iným ľuďom,

- ✓ rozvíjať schopnosť komunikácie a rôznych foriem pozitívneho, sociálneho správania v každodennom živote,
- ✓ spoznávať, osvojovať si a chápať rozličné sociálne roly v živote človeka,
- ✓ rozoznávať a rozvíjať špecifické schopnosti a záujmy a realizovať sa v nich.

Formy a metódy

Záujmové vzdelávanie v Školskom klube detí (ďalej len ŠKD) prebieha predovšetkým vlastnou činnosťou žiakov, ich komunikáciou s okolím a získavaním vlastných skúseností. Všetko je založené na poznávaní skutočnosti cez príbehy, ale aj prostredníctvom vlastných priamych zážitkov z činností. Vychádzajú najmä z individuálnej voľby, detskej zvedavosti, potreby zamestnávať sa rôznymi činnosťami a baviť sa s ostatnými. Program je naplnený formou pravidelnej činnosti (skupinová aj individuálna práca počas záujmových aktivít), formou príležitostných aktivít a ponukou odpočinkových a spontánnych aktivít (počas pobytu žiakov vonku prebieha neformálny tréning komunikačných a sociálnych zručností počas hier s rovesníkmi).

Formy práce pri spontánnej činnosti:

- ✓ odpočinok, čítanie kníh a časopisov,
- ✓ počúvanie hudby, príbehov, relaxácia pri hudbe,
- ✓ empatické hry (domov, rodina, škola, doprava,...),
- ✓ konštruktívne hry so stavebnicou,
- ✓ stolové spoločenské a kartové hry,
- ✓ skladanie obrázkov,
- ✓ voľné kreslenie, omaľovánky, mandaly,
- ✓ doplnovačky, jednoduché logické PC hry.

Tematické oblasti výchovy nášho Školského výchovného programu:

Telovýchovná a športová oblasť (zdravý životný štýl)

<i>Obsahový štandard</i>	<i>Výkonový štandard</i>
<i>Umývanie rúk, vetranie, telovýchovné chvíľky.</i>	<i>Ovládať základné hygienické návyky.</i>
<i>Čo je nikotín, fajčenie, alkohol, civilizačné choroby.</i>	<i>Uvedomovať si škodlivosť fajčenia, alkoholu a iných drog.</i>
<i>Otužovanie, relaxačné cvičenia, skupinové hry, netradičné športové disciplíny.</i>	<i>Pravidelne sa hýbať a cvičiť.</i>
<i>Podstata zdravia, zodpovednosť za svoje zdravie, príčiny ochorenia, racionálna strava, potravinová pyramída.</i>	<i>Vedieť vyjadriť význam dodržiavania základných zásad zdravej výživy.</i>
<i>Stravovacie návyky, pitný režim, striedanie práce s odpočinkom, prvá pomoc, obliekanie podľa ročných období a počasia.</i>	<i>Uvedomovať si základné princípy zdravého životného štýlu.</i>
<i>Záujmová činnosť, športovanie.</i>	<i>Rozvíjať svoj športový talent a schopnosti.</i>

Spoločensko-vedná oblasť

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<i>Spolupráca, zodpovednosť, vytváranie pozitívnej klímy, dodržiavanie školského poriadku a spoločne dohodnutých pravidiel.</i>	<i>Spolurozhodovať o živote v skupine.</i>
<i>Prejavy úcty k rodičom a ostatným ľuďom, vyjadrenie tolerancie.</i>	<i>Prejavovať úctu k rodičom a starším ľuďom.</i>
<i>Emócie, dôvody hnevu, silné a slabé stránky osobnosti, trpezlivosť, zvládnutie hnevu, pozitívne myslenie, pochopenie iných, sebaúcta.</i>	<i>Ovládať jednoduché zručnosti sebahodnotenia, sebariadenia, sebamotivácie a empatie.</i>
<i>Život so zdravotným postihnutím, vzťah k handicapovaným ľuďom. Práva dieťaťa, ľudské práva, šikanovanie, diskriminácia, spolužitie bez násilia.</i>	<i>Zvyšovať mieru citlivosti k osobám so zdravotným znevýhodnením. Rozlíšiť dodržiavanie a porušovanie ľudských práv a základných slobôd.</i>
<i>Slovensko v Európe, Slovensko vo svete,</i>	<i>Prejavovať základy hrdosti k národným</i>

Pracovno-technická oblasť

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<i>Spolupráca, zodpovednosť, dodržiavanie pravidiel, povinností.</i>	<i>Spolurozhodovať o živote v skupine, dokázať pracovať v skupine.</i>
<i>Sebaobsluha, poriadok na stole, v triede, v šatni.</i>	<i>Rozvíjať základné sebaobslužné a hygienické návyky.</i>
<i>Sebahodnotenie, poznávanie rôznych profesií, úcta ku každému povolaniu, dodržiavanie denného režimu, vývoj ľudského života: detstvo, dospelosť, staroba, orientácia v čase (minulosť, prítomnosť, budúcnosť).</i>	<i>Vedieť si samostatne vytýčiť jednoduché osobné ciele.</i>
<i>Príprava na vyučovanie, plnenie úloh, presnosť, čistota práce.</i>	<i>Chápať význam osobnej zodpovednosti za vykonanú prácu.</i>
<i>Prejavy kladného vzťahu k spolužiakovi, hrdosť za spoločný výsledok práce.</i>	<i>Vedieť spolupracovať so skupinou.</i>
<i>Práca s rôznym materiálom, netradičné pracovné postupy, zhotovenie darčeka, rozvoj jemnej motoriky, manipulačné zručnosti.</i>	<i>Rozvíjať manuálne a technické zručnosti.</i>
<i>Varenie, pečenie, studené jedlo, poriadok v kuchyni, sebaobslužné činnosti.</i>	<i>Osvojiť si základné zručnosti potrebné pre praktický život.</i>

Vzdelávacia oblasť

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Gramatické a matematické cvičenie.	Samostatne písať úlohy.
Techniky učenia, ako sa učiť, rozvíjanie vedomostí, čítanie textu, reprodukcia príbehu.	Poznávať efektívne spôsoby učenia.
Práca s informačnými zdrojmi, čítanie s porozumením, sebavzdelávanie.	Byť otvorený získavaniu nových informácií a poznatkov.
Rozvoj slovej zásoby, jazykolamy, zmyslové hry, doplnovačky, didaktické hry.	Rozvíjať získané poznatky.

Esteticko-výchovná oblasť

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Kultúrne pamiatky v obci/meste, múzeum, galéria, ľudové tradície a zvyky, povesti, názvy ulíc, miestne noviny, história a dnešok.	Prejaviť úctu ku kultúrnym hodnotám v blízkom okolí.
Hudba, výtvarné umenie, tanec.	Prejavovať pozitívny vzťah k umeniu.
Netradičné výtvarné techniky, hudobné činnosti, športové činnosti.	Rozvíjať svoj talent a špecifické schopnosti.
Záujmová činnosť, príprava kultúrneho podujatia.	Byť otvorený k tvorivej činnosti.
Úprava okolia, netradičné ozdoby, úprava zovňajšku.	Prejavovať pozitívny vzťah k jednoduchej estetickému úprave prostredia a svojej osoby.
Veľká noc, Deň matiek, Vianoce a iné sviatky.	Podieľať sa na príprave kultúrnych podujatí v skupine.

Ponuka krúžkovej činnosti počas školského roka:

Názov krúžku	Výchovná oblasť	Poznámka
ATHLETKO	telovýchovná a zdravotná	vedenie ŠUF učiteľom
MŇAMKY	pracovná	vedenie ŠUF učiteľom
SMILEYS	telovýchovná a športová	vedenie externým zamestnancovm
VESELÁ VEDA	prírodovedno-environmentálna	vedenie externým zamestnancovm
ŠACH	vedomostná	vedenie externým zamestnancovm
ROZPRÁVKOVÁ DIELŇA	esteticko-výchovná	vedenie externým zamestnancovm
KERAMIKA	pracovno-technická	vedenie externým zamestnancovm
JOGA	telovýchovná a športová	vedenie externým zamestnancovm
NÁBOŽENSTVO	spoločenská	vedenie externým zamestnancovm
ZUŠ - KLAVÍR, GITARA, SPEV	esteticko-výchovná	vedenie externým zamestnancovm